

IQRA

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI NR 4.

NOVEMBER 2009 /

DHUL-QADAH / DHUL-HIJJJA 1430

**Pudrupotike
keeda... pilk
Maroko kööki.**

**PALVEPOSITSIOONIDE
MEDITSIINILISELT
TÕESTATUD KASU**

MINU MAROKO

ehk maailma teistpidi vaatamise õpik.

BAHRAIN

pärlid, palmid ja moslemid

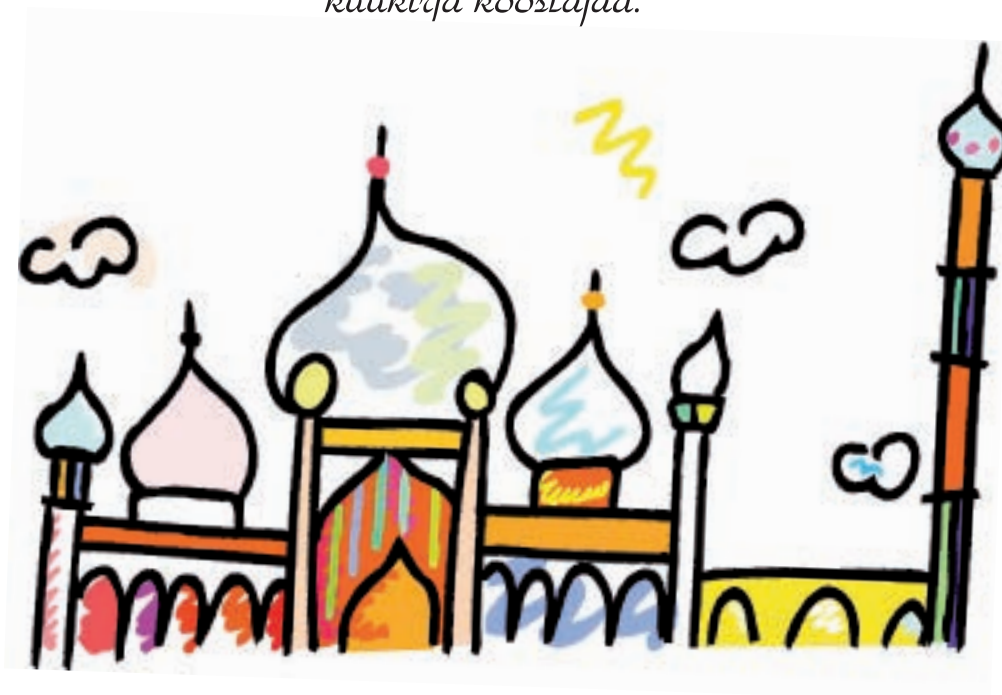

*Assalamu alaikum wa rahmatullah wa barakatuhu,
käesolev kuukiri on pakub teile taas huvitavat lugemist ja samas meeldetuletusi.*

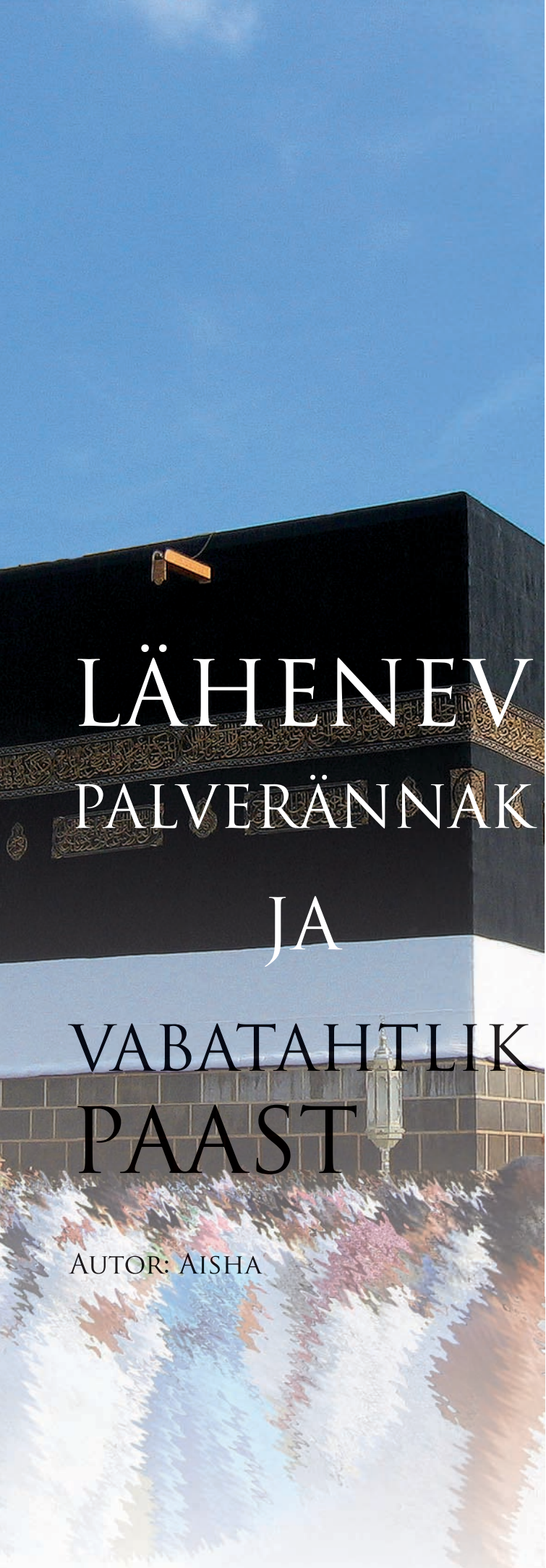
Meeldivat lugemist, inshallah!

*Fi amani llah,
kuukirja koostajad.*

SISUKORD

1. Lähenev palverännak ja vabatahtlik paast (Aisha)	4
2. Aid ul-adha ehk ohvripüha (Aisha)	5
3. Palvepositsioonide meditsiiniliselt tõestatud kasu (Aisha)	7
4. Head kodukomber meestele (Amina)	8
5. Õnnetused Iraagis ei lõpe (Aisha)	9
6. Moslemipäevikud (Asma)	10
7. Bahrain – palmid, pärlid ja moslemid	12
8. Minu Maroko (Kätlin Hommik-Mrabte)	15
9. Põrgu ja paradiis (Khadeja)	18
10. Retsepte	24
11. Hadithinurk	26
12. Koraaninurk	32
13. Fatwad	36
14. Lastele	39
15. Uut kodukal	52

LÄHENEV PALVERÄNNAK JA VABATAHTLIK PAAST

AUTOR: AISHA

Peagi on saabumas dhu-l-hižža, palverännakukuu (algab kas 18. või 19. novembril). Neid, kes sel aastal palverännakule lähevad, on ootamas imelised päevad. Mida saavad teha aga need, kes sel aastal veel palverännakule ei lähe või juba seal käinud on, et sellest pühast ajast osa saada?

Neil, kes ise palverändurid ei ole, on kuldne võimalus paastuda 9 esimest dhu-l-hižža päeva või vaid 9. dhu-l-hižžal, nagu Prohvet Muhammed (salli allahu wa sallem) meid õpetanud on. Ta on öelnud, et dhu-l-hižža 10 esimest päeva on pühamad kui ramadaanikuu 10 viimast päeva.

Islam soovib paastumisega tegeleda tegelikult kogu aasta jooksul. Parim on teha seda ülepäeviti või igal esmaspäeval ja neljapäeval, kuid paastunud päevade arv kokku ei tohi olla rohkem kui pool aastat. Igal juhul on piisav, kui paastuda kolm päeva igas kuus. Soovituslik on paastuda kuus päeva šawalikuu (kuukalendri kuu kohe peale ramadaanikuud), Arafati päeval, šabanipäeval ja ašurapäeval.

Keelatud on paastuda üks päev enne ramadaanikuu algust, aidi päevadel, palveränduritel Arafati päeval. Keelatud on ka paastuda rohkem kui kuus kuud aasta jooksul ja üksikult reedesel päeval (ilma, et selle eest oleks ka paastunud neljapäeval või selle järel laupäeval).

Kui vabatahtlikud paastud panna paremusjärjestusse, saaksime järgmise nimekirja:

- 1) esmaspäev ja neljapäev
- 2) kuus šawalikuu päeva
- 3) Arafati päev (9. dhu l-hižža (palverännakukuu) päev; välja arvatud palveränduritele)
- 4) üheksa esimest dhu l-hižža päeva (pühamad kui ramadaanikuu 10 viimast päeva)
- 5) iga kuukalendri kuu 13, 14, 15 päev (või 12, 13, 14 või 14, 15, 16)
- 6) ašurapäev (kuukalendri esimese kuu, muharrami 10. päev; juurde võib võtta ka 9. või 11. päeva)

Vabatahtlik paast on Jumalale igati meelepärane, seega miks mitte kasutada võimalust ning paastuda need 9 päeva või siis kasvõi ainult 9. dhu-l-hižžal. Jälgima peaksime vaid, millal kuu vahetub, seega kas 1. dhu-l-hižžaks on 18. või 19. november. Samuti ei tohi unustada, et aidi päevadel on paastumine keelatud, seega ei tohi me oma paastuga liiga hoogu sattuda ning 10.-12. dhu-l-hižžal paastuda.

AID UL-ADHA EHK OHVRIPÜHA

Koostanud: Aisha

.....

Samal ajal, kui palverändurid Mekas ohvrilooma tapavad, teevad seda moslemid ka oma kodudes üle kogu maailma. Seda ohverdamispüha nimetatakse aid ul-adha või ka aid ul-käbiir – ohverduspüha või suur püha; vastandudes seega teisele moslemite poolt peetavale pühale – ramadaanipaastu lõppu tähistavale aid ul-fitriale ehk aid us-saghiirile (väikesele pühale). **Sel aastal peaks aid ul-adha Eestis olema 27. või 28. novembril.**

Aid ul-adha algab dhu l-hižža (palverännakukuu) 10. päeval (täpselt 70 päeva peale ramadaani) ning kestab kokku kolm päeva. Seda püha peetakse meenutamaks prohvet Aabrahami (alehi salem) kuulekust, kui ta oli nõus oma poja Ismaeli (alehi salem) Jumalale ohverdama. Jumal aga saatis Aabrahamile (alehi salem) viimasel hetkel poja asemel ohverdamiseks oina. Selle mälestuseks ohverdavadki moslemid üle kogu maailma just sel päeval lamba, kitse või kaamli ning jagavad ohvriliha kolmeks, jättes ühe osa endile piduroaks, kinkides teise osa lähedastele ning annetades kolmanda osa vaestele.

Aid ul-adha hommikul lähevad moslemid kohalikku mošesse aidipalvusele. Aid ul-adha õigeks palveajaks peetakse Prohveti (salli allahu alehi wa sallem) hadithi kohaselt aega, kui päike oli umbes üks meetrit horisonidist kõrgemal. Tänapäeval pannakse piirkonniti moslemite jaoks paika, mis kell kohalikus mošees pühade palvet peetakse. (NB! Jälgige infot meie listis ning kodulehel Tallinna mošee aidipalve kohta!)

Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) on öelnud: „*Laske vabadel naistel, neitsitel ja menstrueerivatel naistel tulla aidi palvele ning olla tunnistajateks kõigele heale ja usklike palvetele. Mis puutub aga menstrueerivatesse naistesse, siis nemad ärge sisenege palvepaika.*” (Bukhari)

See tähendab, et menstrueerivad naised võivad küll minna mošesse, kuid palvest osa võtta nad ei või, nagu ei või ka minna palveks ette nähtud ruumi.

Aid ul-adha palvele minnes sööma ei pea (nagu aid ul-fitri palvele minnes, et väljendada paastu lõppemist), sunnaks on süüa peale ohverdamist ohvrilooma liha.

Väga soovitatav (mustahab) on teha enne aidi palvele minekut al-ghusl ehk suured ablutsioonid (suur puhastumine), kuna on teada, et Prohveti (salli allahu alehi wa sallem) kaaslased tegid nii.

Meestel soovatakse panna aidi palveks selga oma kõige ilusamad riided. Naised aga peaksid prohveti (salli allahu alehi wa sallem) õpetuse järgi jääma tagasihoidlikeks. Kindlasti ei tohiks naised end ka aidi päeva puhul lõhnastada ega meikida (va kodus).

Aidi palvele minnes koratakse (mehed võivad valjusti): „*allaahu akbar, allaahu akbar, lā ilāāha illallaah, allaahu akbar, allaahu akbar wa lillāāhil hāmd*” (Jumal on Suurim, Jumal on Suurim, ei ole jumalust peale Jumala, Jumal on Suurim, Jumal on Suurim, Jumalale olgu kiitus). Aid ul-adha ajal tuleb seda öelda veel ka peale mošeesist tulekut.

Aidi palve koosneb kahest rakast. Omar (radi allahu anhu) ütles: „*Reisija palve on kaks rikat, adha palve on kaks rikat, žumu 'a (reedene kogukonnapalve) on kaks rikat – selline on nende täispikkus, edasi antud Jumala Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem) poolt.*” (Musnad Ahmad, Nasai jt.)

Aidi palve ette ei käi ei adhani (palveaja alguse kutset) ega iqamat (palve alguse kutset).

Jabir ibn Samura (radi allahu anhu) ütles: „*Olen aidi palvet koos Jumala Sõnumitoojaga (salli allahu alehi wa sallem) palvetanud mitmeid kordi, alati ilma adhani või iqamata.*” (Muslim)

Aidi palve ette ega taha ei palvetata vabatahtlikke palveid, välja arvatud juhul, kui palvet peetakse mošees ja palvetaja jõuab kohale tükk aega enne palve algust.

Ibn Abbas (radi allahu anhu) ütles: „*Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) väljus oma majast fitri päeval, palvetas kaks rikat ja ei palvetanud ei enne ega pärast seda (vabatahtlikke palveid).*” (Zaad al-Maad 2/443)

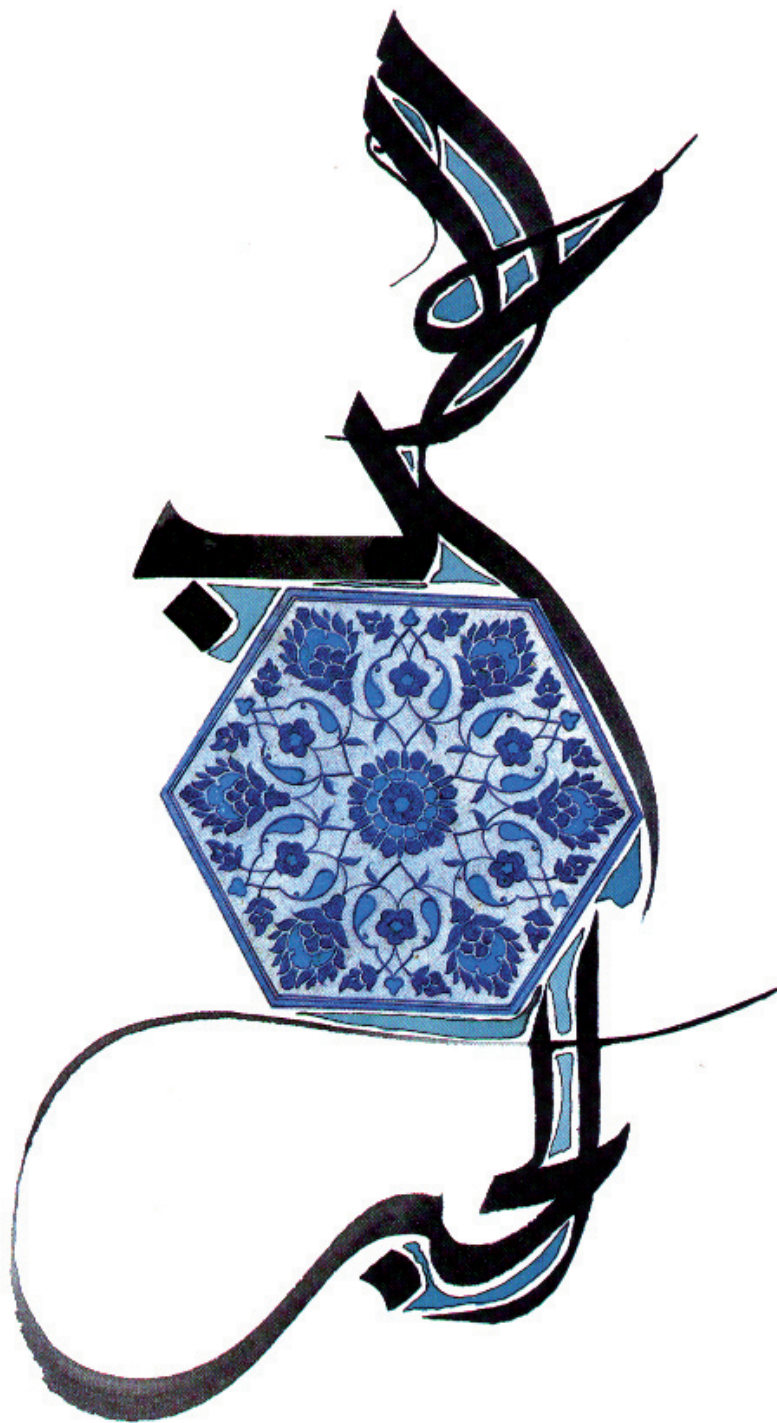
Aidi palve on üldjoontes nagu iga teine kaheakaline palve, välja arvatud, et sunnaks on esimese raka alguses tavapärase ühe täkbiira („allaahu akbar”) asemel 7-9 ja teises rakas 5 täkbiirat. Selle tõestuseks on ka hadith, milles Aiša (radi allahu anha) ütles: „*Jumala Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem) ütles nii fitri kui adha palves täkbiira: seitse esimeses (rakas) ja viis teises (rakas), kui välja arvata täkbiirid, mis öeldakse enne rukut (poolkummar-dust).*” (Abu Dawud).

Kõigi täkbiirade ajal tõstetakse käsi kõrvade kohale nagu tavalise täkbiira puhul.

Vastupidiselt reedesele palvusele peetakse aidi palve khutbat (jutlust) peale palvet. Ibn Abbas (radi allahu anhu) ütles: „*Olen aidi ajal palvetanud nii Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem), Abu Bakri, Omari kui Othmani taga ja kõik nad palvetasid enne khutbat.*” (Bukhari)

Palve lõppedes on soovitatav (sunn) jääda jutlusele, kuid see ei ole kohustuslik, kuna Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) ütles peale aidi palvet: „*Nüüd tuleb meil khutba, nii et kes soovib khutbat kuulata, jäägu siia ja kes mitte, võib lahkuda.*” (Abu Dawud)

Paljudele moslemitele on saanud tavaks käia aidi päeval surnuaial, nõ tervitamas kadunukesi. **See ei ole islami traditsioon**, kuna ei ole mingisugust märget, et Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) oleks aidi päeval süstemaatiliselt surnuaeda külastanud. Ühe Muslimi hadithi kohaselt ütles Aiša (radi allahu anha), et Prohvet (salli allahu

pähe suudelda oma ema, tütart, tädi ja muid naisi, kes on tema mahramid (st kellega tal on veresuguluse tõttu keelatud abielluda).

Aid on aeg, mis pühendatakse perele ning kus pööratakse erilist tähelepanu vaestele, lapsed saavad aga kingitusi. Pühade ajal peab isegi kõige vaesema mehe laud olema kaetud ning ka kõige vaesematel lastel seljas mõni uus rõivaese.

Eestis on raske leida kohta, kus ohvrilooma tapmine lubatud oleks. Samuti ei oska paljud siinsed moslemid reeglitekohaselt tappa. Aid ul-adha ajal ohvrilooma tapmine ei ole kohustus vaid sunna. Kellel aga vähegi majanduslik võimalus, tapmiskoht ja teadmised olemas on, võiksid seda siiski teha, kasvõi mõeldes sellele, kui raske on Eestis halal liha saada ning kui palju on neid ödesidvendi (eriti just üksikuid ödesid), kellele teie tapetud looma kolmandik almuseks ja kolmandiks kingiks antud liha rohkem ära kulub, kui te seda iial arvata oskate.

Kui te ka ise kedagi sellist ei tunne, kellele see liha anda, võite ühendust võtta mufti Ildar Muhhamedšiniga (telefon: 55 94 76 89) ja korraldada liha saatmine Tallinna mošeesse (mufti on nõus ka cargoga saadetud lihale bussijaama vastu minema, kui elate väljaspool Tallinna). Sealt jagatakse see välja just neile, kellele vaja.

Ilusaid ja õnnistuserohkeid saabuvid pühi kõigile!

alehi wa sallem) olevat käinud surnuaial õhtuti, kusagil ei ole märget aidi päeval või reedel või ükskõik mis muul spetsiifilisel päeval surnuaial käimisest.

Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) on vaid öelnud: „*Külastage haudu, kuna see tuletab teile meelde teispoosust.*“ (Muslim)

Tihti võtavad moslemid aidi päeva kohustust teisi moslemeid õnnitleda liiga otseselt ning võib juhtuda, et mehed käivad läbi kõik majad, mis neile tee peale ette jäävad, õnnitledes seal lausa kättpidi naisi, kes on (kuna nad on ju kodus) reeglite kohaselt katmata ja kellel mahramit juures ei ole. Teatud riikides kiputakse isegi omavahel põsesuudlusi vahetama, mis on täielikult islami seaduse vastane. Mehed võivad üksteist omavahel tervitada, nagu ka naised omavahel. Meesterahvas võib laubale või

PALVEPOSITSIIONIDE MEDITSIINILISELT TÕESTATUD KASU

Tõlkinud ja kokku pannud: Aisha

Viis korda päevas palvetavad moslemid mõtlevad harva sellele, et nende tegevusel peale Jumalale kuuletumise ning hingerahu saavutamise veel ka füüsiliselt positiivseid efekte võiks olla. Ja ega me tegelikult tohikski oma palvet mingiks võimlemiseks muuta ega sellest võimlemisena mõelda, kuid siiski on vaid suur rõõm teadmises, et meie Isand on meile kohustuseks pannud midagi, mis on nii mitmes mõttes täiuslik ning meile kindlasti kasulik, kas me seda endale teadvustame või mitte.

Minagi ei ole palve füüsilise kasulikkuse peale mõtlema hakanud enne, kui rasedate joogasse läksin – seal pidi sünnituse ajaks õige hingamise ära õppima, nagu günekoloog ütles. Suur aga oli minu üllatus, kui joogatreener erinevate kasulike positsioonide seast ka poolkummarduse (ruku), täiskummarduse (sužudi) ja põlvedel istumise (žalsa) ära märkis, täpselt kirjeldades, milleks miski hea on. Veelgi suurem oli minu üllatus, kui ta seletas, et (pool)kummardades peab selg pörandaga niimoodi paralleelne olema, et kui keegi vett seljale valaks, ei tohi see maha voolata. Subhaanallaah, just seda ütles meie Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) rukut õpetades!

Siinkohal kirjeldaksime lühidalt, mida spetsialistid on meie palve liigutuste kohta öelnud:

1. PÜSTISEIS:

Keha tunneb kergendust, kuna raskus on võrdselt kahele õlgade laiuses harkis jalale jagatud. Sirge seljaga seismine parandab rühti. Pilgu kummarduskohta fikseerimine on hea nägemisteravuse harjutamiseks. Nii ülemised kui alumised seljalihased on lõdvestunud. Ülemine ja alumine ajukeskus on ühenduses ja keskendumine seega lihtsam. Pikkade vokaalide „A“, „I“ ja „U“ hääldamine stimuleerivad südant, kilpnääret, lümfisõlmesid, ajuripatsit, neere ja kopsu. Kopsud saavad õige hingamise korral ka vanast õhust puhastatud ja üles tõstetud.

3. TÄISKUMMARDUS (SUŽUD):

Õiges positsioonis jalad aitavad kaasa kõhulihaste arengule, hoides ära eriti keskmiste kõhulihaste lõtvumise. Veelgi parem verevarustus keha ülaosas, lastes verel voolata ka silmade, nina ja kõrvade piirkonda, kus toimub tänu sellele toksilistest ainetest vabanemine. Aitab kaasa ka kopsu puhastumisele. Eriti hea positsioon rasedatele, kuna selles kummarduses on loode kõige paremas asendis (ei pressi siseorganitele). Alandab kõrget vererõhku, suurendab liigeste plastilisust. Joogas nimetatakse seda positsiooni lootosepositsiooniks ja peetakse ülimaks puhkuseasendiks, mis võimaldab energia kogumist.

2. POOLKUMMARDUS (RUKU):

Pingutab põhjalikult sääre-, reie-, tuhara- ja alumisi seljalihasid. Verevool ülemise rindmiku piirkonda paraneb. Tööd saavad ka kõhulihased ja neerud. Positsioon aitab kaasa sisemisele harmooniale.

4. ISTUMINE (ŽALSA):

Aitab maksal vabaneda toksilistest ainetest, stimuleerib seedimist, puhkepositsioon.

Allikas: Internet

HEAD KODUKOMBED MEESTELE

LAHKUS

Aiša, Prohveti abikaasa (radi allahu anha) ütles, et Jumala Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem) on öelnud: „Kui Jumal soovib ühe pere inimestele head, juhib Ta headuse nende vahele.” (Imaam Ahmad, al-Musnad, 6/71; Sahiih al-Džaami, 303) ja

„Kui Jumal armastab ühe pere inimesi, juhib Ta headuse nende vahele.” (Ibn Abi al-Dunya ja teised; Sahiih al-Džaami, nr. 1704)

Teisisõnu, nad hakkavad üksteise vastu lahked olema. See on aga üks õnneliku kodu alustasid. Lahkus kaasade ja laste vahel on igati kasulik ning toob endaga kindlasti kaasa palju paremaid tulemusi kui karmus, nagu on öelnud ka Prohvet (salli allahu alehi wa sallem): „Jumal armastab lahkust ja selle tasu on eriliselt hea, mitte nagu karmuse või millegi muu halva puhul.” (Muslim, Kitaab al-Birr wa'l-Sillah wa'l-Adaab, nr. 2592)

NAISE ABISTAMINE KODUTÖÖDES

Paljud mehed mõtlevad, et majapidamistööd ei ole nende asi. Osad mõtlevad lausa, et selline tegevus alandab nende staatust ja kodust positsiooni, kuid Jumala Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem) tavatses „õmmelda oma riideid, parandada oma kingi ja teha mida iganes mehed tavaliselt oma kodus teevad” (Imaam Ahmad, al-Musnad, 6/121; Sahiih al-Džaami, 4927).

Seda on kinnitanud tema naine Aiša (radi allahu anha), kui temalt küsiti, millega Jumala Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem) kodus tegeles. Aiša (radi allahu anha) jutustas: „Ta oli nagu iga teine inimene: puhastas oma riideid, lüpsis oma utte ja teenindas end ise.” (Imaam Ahmad, al-Musnad, 6/256; al-Silsilat al-Sahiihah, 671)

Vastuseks küsimusele, mida Jumala Sõnumitooja kodus tegi, on Aiša (radi

allahu anha) öelnud ka järgmist: „Ta tavatses teenindada oma perekonda ning kui palveaeg kätte jõudis, läks ta välja palvetama.” (Al-Bukhari, al-Fathi, 2/162).

Mõned mehed nõuavad oma naistelt toitu, kui pott alles pliidil keeb ja laps vajab süüa ning hoolt. Nad ei tule selle pealegi, et võiksid lapse sülle võtta ning temaga seni tegelda, kuni toit valmib. Olgu need hadithid neile meeldetuletuseks ja õpetuseks.

Kui mehed tänapäeval samuti käituvad kui prohvet Muhammedi (salli allahu alehi wa sallem) ajal, saavutaksid nad kolm asja:

- Järgiksid prohveti (salli allahu alehi wa sallem) head eeskju, nagu igale moslemile kohane.
- Aitaksid oma naisi, nagu õigele moslemile kohane.
- Tunneksid end rohkem inimlikuna ning võitleksid üleoleku ning upsakuse vastu.

SÜDAMLIKKUS NING HEA HUUMORIMEEL

Südamlikkus oma naise ja laste suhtes on õnneliku ning sõbraliku kodukeskkonna loomise nurgakivi. Prohvetil (salli allahu alehi wa sallem) oli tavaks oma naisi kohelda hellalt ja hoolitsevalt, nagu näiteks on jutustanud Aiša (radi allahu anha): „Jumala Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) ja mina tegime ghuslit üheskoos, ühest veenõust ja ta teeskles, et võtab kõik vee endale, nii et ma ütleks talle: „Jäta natuke mulle ka, jäta natuke mulle ka.” (Muslim bi Sharh al-Nawawi, 4/6).

Kui juba Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) ise ei pidanud ennast liiga tähtsaks, et oma naisega naljatada, siis ei tohiks ka ükski teine mees endast liialt palju arvata.

Ka on Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) öelnud: „Parimad teie hulgast

on need, kes on parimad oma naistele.”

On teada palju lugusid sellest, kuidas Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) näitas üles lahkust väikeste laste vastu, nagu näitks ta tütrepojad Hasan ja Husayn. Just tema sõbralikkuse tõttu oli lastel alati hea meel, kui Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) reisilt naases ja nad tormaisd kõik teda tervitama, nagu on edasi antud ka järgmises autentse hadithis: „Millal iganes ta reisilt naases, läksid lapsed temaga õue kohtuma.”

Prohvetil (salli allahu alehi wa sallem) oli kombeks neid kõvasti kallistada, nagu on edastanud ka Abd-Allah ibn Džafar (radi allahu anhu): „Millal iganes Prohvet (salli allahu alehi wa sallem) reisilt naases, läksime talle vastu. Ühel päeval läksime mina, Hasan ja Husayn talle vastu. Ta kandis ühte meist süles ja teist seljas, kuni jõudsimme Mediinasse.” (Sahiih Muslim, 4/1885-2772; vt. kommentaari Tuhfat al-Ahwandis, 8/56)

Ja nüüd võrrelda seda olukorraga paljudes kodudes, kus ei heideta häid nalju (nalju, mis ei haavaks kedagi ja kus ei oleks valesid), kus ei ole ei kiindumust ega halastust. Kes iganes mõtleb, et laste musitamine ei ole mehe väärikusele kohane, peaks lugema järgmist Abu Huraira (radi allahu anhu) poolt edastatud hadithi:

„Jumala Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem) musitas al-Hasan ibn Alit samal ajal kui al-Aqra' ibn Haabis al-Tamiimi istus nendega. Al-Aqra' ütles: „Mul on kümme last ja ma ei ole kunagi ühtegi neist musitanud.' Selle peale vaatas Jumala Sõnumitooja (salli allahu alehi wa sallem) talle otsa ning ütles: „Kes ei näita üles armulikkust, sellele ei näidata ka üles armulikkust. Ei ole minu süü, kui sul on südame asemel kivi.”

.....

Autor: Amina

ÕNNETUSED IRAAGIS EI LÕPE

ÜRO on mures Iraagis Falluja linnas sündivate laste pärast. Peale 2004. aastat on deformatsioonidega (ilma peata, kahe peaga, ühe silmaga keset nägu, ilma mõne jäsemeta jne) ning erinevaid haigusi (seal hulgas ka palju vähki, näiteks leukeemiat) põdevate laste sünd tõusnud lausa nii kõrgele, et iga päev maetakse 4-5 sellist last.

Taolised nähtused olid piirkonnas enne USA 2004. aasta invasiooni haruharvad. Seetõttu on ÜRO alustanud juurdlust. USA ja Briti vägesid süüdistatakse valge fosfori ja muude keemiarelvade kasutamises tsiviilelanike vastu.

Kokkuvõtte tegi: Aisha

Allikas: Al-Jazeera

Moslemipäevikud

KINDLAST JA LOOMULIKUST USUST.

Mul on siin üks meeskolleeg, kes mulle ikka aeg-ajalt islami kohta küsimusi esitab. Sageli selliseid, et mulle jääb mulje, ta tahab mind provotseerida. Et ta on üldiselt aga väga sõbralik ja lõbus sell, siis ei ole ma seda talle pahaks pannud. See kuidagi kuulub tema olemuse juurde.

Täna tuli ta ühtäkki minu laua juurde ja sõnas: „Kui ma sulle aeg-ajalt islami kohta küsimusi esitan, siis palun ära mõtle, et ma kuidagi sinu religioosseid tundeid riivata tahan. Mul lihtsalt ei ole kellelki teiselt küsida.“

Kinnitasin talle siis, et mul pole tulnud mõttesegi, et ta mu tundeid riivata tahaks, vastupidi, ma rõõmustan, kui keegi küsib ja islami vastu huvi tunneb. Kogu see tänapäeva islamofobia tuleneb ju suuresti teadmatuses, ning oleks ju kole, kui inimesed, kellega mina - moslem - kokku puutun, sellest kokkupuutest hoolimata teadmatuses elaksid.

Pärast koduteel hakkasin nuputama, kuidas ta ometi sellele mõttele tuli, et ta kuidagi mu religioosseid tundeid võiks riivata ja miks ma nii kindel olen, et ta kogu oma küsimisega mu tunnete riivamisest sada-de miilide kaugusele jääb?

Teise küsimuse vastus on ka esimese vastus: selline väheusklik, pool-ateistlik inimene nagu mu kolleeg (ja kindlasti paljud teised meie kaasaegsed) kujutab endale vist ette, et lihtsad küsimused võivad mu usku kõigutada ja mind ebameeldivasse olukorda viia. Minu jaoks on see aga välistatud, sest mu usk on kindel ja selge.

Islam on loogiline ja loomulik.

Selles ei ole mingit ebakindlust.

Sellest rääkides ei ole midagi häbeneneda.

Selle kohta pärides ei saa mind haavata.

PAASTUST

Üks töökaaslane alustas minuga vestlust paastust. Ja nagu ikka ja jälle kuulsin siis peatselt seda tüüpi-

list lauset: „Mis? Te ei tohi paastudes isegi mitte vett juua?!!!“

Mul on sellisest reaktsioonist juba tõeliselt kõrini. Inimesed teavad ramadaani kohta nii palju, et me päikese tõusust kuni loojanguni ei söö, see mitte-joomise asi tuleb siis ikka alles vestluse käigus välja. Kuna toidust loobumise head küljed on lääne ühiskonnale endalegi selged, siis selle kohta tobedaid kommentaare ei tule. Vee joomist aga muudkui propageeritakse (isegi propageeritakse liialt) ja seega peame ikka ja jälle neid kommentaare kuulama.

Eelmainitud vestlus jätkus siis sellega, et mu kolleeg avaldas arvamust, et üle 12 tunni kestev joomisest loobumine küll tervislik olla ei saa. Mina ohkasin resigneerunult, et see on usu küsimus. Ma nimelt ei usu, et Allah meile midagi kohustuseks paneks, mis meie tervist kahjustaks. (Seda tõestavad näiteks kõik need erandid, kes ei pea paastuma: haiged, lapseootel naised...) Aga selline argument mitte-moslemile ju ei mõju. Ja mingeid teaduslikke fakte ma nimetada ei osanud.

Hiljem siis mõtlesin selle üle järele ja googeldasin inimese vedelikuvajadust. 2-3 liitrit päevas on uuemate uuringute järgi vale ja ülepaisutatud info. Piisab 1,5 liitrist. No ja kui õigesti toituda, siis ei ole ju probleemi isha ja fajri vahel nii palju vedelikku tarbida. Kui järgmisel korral sama teema jutuks tuleb, siis oskan ehk paremini vastata.

VEEL ÜKS RAMADAANILUGU

Mu töökaaslane Daniela käib parasjagu ühes koolis õpetajaametit praktikseerimas. Juba paar päeva tagasi küsis ta mult, kas II klassi lapsed peavad ka juba paastuma. Otsisin talle kirjandusest välja, et paast muutub kohustuslikuks alles suguküpsusega. Täna jutustas Daniela mulle sellise loo:

Selles praktikaklassis käib tüdruk, kes paastub (ei tea, kas vabatahtlikult või vanemate sunnil) nagu täiskasvanu. Lõunavaheajal ei lähe ta seetõttu välja

teistega mängima, istub klassis, et janu liiga suureks ei läheks.

Samas klassis käib üks teistest aasta noorem poiss, kes oma terasuse tõttu esimesest klassist teise tõsteti. Poisi isa on muide ülikoolis Daniela araabia keele õpetaja. See poiss ütles siis täna vahetunnis eelmainitud tüdrukule: „Usu mind, Allah ei nõua, et sa paastuksid. Kui sinu ema seda nõuab, siis las ta räägib minu isaga. Mu isa siis selgitab talle!“

Seejärel istus poiss tüdruku kõrvale, nihutas oma võileivakarbi tole ette ja lausus: „Jaga minuga minu lõunat! Allah tahab seda!“

Väike suur imaan!!!

ÜKS TEST JA LÄBIKUKKUMINE

Tahan teile jutustada ühest armetust läbikukkumisest. Ma ise õppisin sellest väga palju ja loodan tõepoolest, et teist korda mul enam sama ei juhtu.

Eks mul ole veidi häbi ka teile oma nõrkusest jutustada, aga teen seda siiski, lootuses, et äkki mõtlete sarnase testi ees seistes minu läbikukkumisele ja siis teile sama ei juhtu.

Plaanin lähiajal Eestisse käima tulla, piletid said juba kuu aja eest broneeritud. Nüüd, päev pärast Aidi saabumist minu meiliboksi teade lennufirmalt, et minu ühe otsa lend on tühistatud. Hopla!!!

Ja mida siis moslem tegi? Oli kannatlik ja ütles ALHAMDULILLAH?

No way! Moslem oli natuke aega vihane, et asenduslendu ei pakutud. Moslem oli natuke aega õnnetu, et nüüd ei õnnestu kindlasti enam sama soodsas hinnas piletit saada, kui kuu aega tagasi.

Moslemil oli meeles küll, et peab ALHAMDULILLAH ütleva ja ta mõtles ka, et kohe ütleb, aga ütles alles 10 minutit peale meili avamist, ühesõnaga peale seda, kui oli 10 minutit lennufirmat kirunud.

Seejärel hakkas moslem endale asenduslendu otsima ja kujutage ette, leidis poole tunni jooksul lennu, mis on palju mugavam ja kõigest 10 € kallim!

Ja vot selle peale jõudis moslemile päralt, et ta oli kannatlikkusetestis armetult läbi kukkunud!

Buu!!!

Asma

KUIDAS RÄÄKIDA EESTLASEGA ISLAMIST?

Sattusin paar päeva tagasi sõna „moslem“ googeldades ühe eestikeelse blogi peale, mis annab veidi tagasisidet meie aktiivsete õdede tegevusele:

Allikas: <http://mmurca.blogspot.com/2008/05/knt-sakas.html>

AH, KUI HEA ON IKKA OLLA MOSLEM!

Meil varastati nädal tagasi jalgratas ära. Polnud küll teab mis hinnaline, aga see eest väga kiire jooksuga. :)

Ja mis see moslem siis sel puhul teeb? - Ütleb ALHAMDULILLAH!

Küll on ikka hea olla moslem!

Olin eega peale tööd kutsutud politseisse. Külustus oli iseenesest väga vingene. Juba sissepääsu juures kohutasid mind tulirelvi kandvad ametnikud ja vägagi ametlik sissepääsuprotokoll. Kasutusel olid sellised tõsised sõnad nagu tunnistaja (minu kohta) ja ülekuulamine (taas minu kohta) ja kahtlusalune (õnneks

mitte minu kohta) ning „Vorladung“ (jälle minu kohta, eesti keeli nii kohtukutse kui ka lihtsalt ametlik kutse).

Mind ülekuulav politseiametnik oli enam-vähem minivanune neiu, kel ei olnud isegi mitte mundrit seljas. See osa siis nagu eriti tõsine ei olnud.

Huvitav oli aga talle selgitada, et miks meil ometi koduvarakindlustust ei ole. Et moslem usaldab end ses suhtes Jumala hoolde, mitte ei tee pidevaid sisse-makseid mingi õnnetuse jaoks, mida ehk ei juhtugi.

Moraal kogu loost:

kui teil on jalgratas, kirjutage kindlasti „kerenumber“ üles (mille olemasolust jalgrataste puhul mul varem aimugi polnud);

tühja sest, et nüüd ratas lännu ja kindlustussummat ei saa. Ütleme ALHAMDULILLAH ja mõtiskleme, milleks see juhtum nüüd hea võib olla.

Mõtteid Asmalt

<http://mina-ja-islam.blogspot.com/>

BAHRAIN

pärliid, palmid ja moslemid

TERVITUSED TUHANDE PÄRLI JA PALMI MAALT!

Assalaamu aleikum,

Minu nimi on Amina. Olen sündinud Eestis, aga elutee on mind viinud juba 30 aastat tagasi eemale kodust ja peale üle 20 aasta Soomes elatud aega, on minu uueks kodupaigaks tilluke saareriik siin kaugel Pärsia lahe ääres – Bahraini Kuningriik.

Katsun teile igas kuukirjas tuua midagi huvitavat lugemist siit kandist, et saaksite parema kujutluse siinsest värvirikast elust. Räägin oma kogemustest siin ja ka sellest, kuidas ma siia üldse otsustasin tulla.

Esimeses rubriigis tahaksin lühidalt kirjeldada Bahraini ajalugu ja rääkida kõigest üldiselt, et saaksite mingi ettekujutuse sellest maast. Siis kirjutan juba siinsetest vaatamisväärsustest ja sündmustest.

Loodan, et saan teieni toodud ja jagatud väikese tükikese seda kõike imeilusat ja toredat, mis mind siin ümbritseb ...

Head lugemist!

Bahraini Kuningriik (araabia keeles MAMLAKAT al-Bahrayn ja endise nimega DILMUN)

Al-Khalifa dünastia on sunni perekond, kes valitseb Bahraini

PINDALA: 665m² (2/3 Hiiumaa pindalast)

GEOGRAAFILINE ASEND: Lähis-Ida, Pärsia laht, Saudi-Araabia ja Qatari vahel.

AMETLIK KEEL: arabia keel

RAHVASTIK: 0,7 miljonit

SUUREMAD LINNAD: pealinn Manamah (ca 150 000 elanikku), Muharraq (ca 74 000), Rifaa (ca 45 000)

ETNILISED RÜHMAD: araablased 63%, lõuna-aasialasi ja muid 37%.

USK: islam (šiiaite 70% ehk enamus ja sunniite 30%)

RAHA: Bahraini Dinaar ehk BHD 1 € = ca 0,5 BHD

NÄDALALÖPP: reede ja laupäev

Bahrain (araabia keeles "kaks merd" on saareriik Pärsia lahes, mis koosneb 33st saarest, millest suurim, Manamah (kroonikates mainitud esmalt 1343), on peamiseks keskuseks.

Bahrainil on ka sildühendus Saudi-Araabiaga (avati 1986) ja teise silla ehitus (maailma suurim sild) Qatariga on ehitamisel.

Sildühendus Saudi-Araabiaga on silmnähtavalt näha tänavatel, sest igal kolmapäeva õhtul, (mis on nõ reede õhtu meie mõistes Saudi-Araabias) on iga teine auto Saudi-Araabia registris olev auto. Sõidetakse siia koos sõpradega, peredega jne, kuna vahemaa on lühike ca 25 km.

Kuna kuningriigil on olnud hea geograafiline asukoht, on ta mänginud kesksel rollil selle piirkonna ajaloo ning olnud ka tähtis punkt kaubateedel läbi sajandite.

Dilmuni ajastu oli üle 5000 aasta tagasi. Kes on tuttav Sumeri eepose Gilgamesiga, siis Bahrain, oli see koht, kus Gilgames käis kohtumas Ziusudra nimelise mehega, kellele jumalad andsid surematuse. Seejärel olid Bahraini alad Babüloonia, Omajaadide ja Abbassiidide dünastia all. Abbasiidid tõid maale šii-islami ja tagasid saarele kaubanduslikult tähtsa rolli nii kaubanduskeskuse kui ka pärlipüüdmise keskusena. Kogu ala jäi Pärsia mõju alla ja alles 1783. aastal sai praegugi veel troonil olev kuningasugu, pärslased maalt välja aetud, kuid vabadus jäi üürikeseks, sest juba mõne aasta pärast okupeeris maa Omaan. Omaan hoidis Bahraini oma mõju all aastani 1820, mil Al-Khalifa valitsejasugu tuli tagasi maapaost ja võttis võimu.

Suurbritannia sõlmis valitsejaga mitmesuguseid suverääniteeti piiravaid lepinguid ja lõpuks sai ta ka „Exclusive Arrangement“i“ põhjal õiguse vastutada Bahraini välispoliitika eest.

Hilisemal ajal oli Bahrain tuntud oma pärlite poolest (väidetavalt ühed parimad maailmas) ning siin elati sellest kuni Jaapan 1930ndatel kultuurpärlid kasvatama hakkas. Bahrain oli esimene koht Lähis-Idas, kus avastati naftat aastal 1925.

Nafta, maagaas ja eelmainitute töötlemine on täna suurimad sissetulekuallikad. Bahrain on suutnud end ka positsioneerida kui Lähis-Ida tähtis finantskeskus.

Aastal 1958 omistati Manamah linnale vabasadamataatus ja kui Bahrain 1971 aastal iseseisvus, sai sellest riigi pealinn.

Bahrainis valitseb väga kosmopoliitne õhkkond. Siin võib kohata kõiki rasse. Palju on töajõudu tulnud Indiast, Sri Lankast, Pakistanist, Filipiinidelt, Indoneesiast jne. Samuti on väga palju elanikke tulnud Suurbritan-

niast ja USAst. Ameeriklasi on eriti palju, kuna USA viies laevastik baseerub Bahrainis.

VAATAMISVÄÄRSUSED BAHRAINIS

Peamised Bahraini vaatamisväärsused on Rahvusmuuseum, kust saab hea ülevaate kogu Bahraini ajaloost, Õlimuuseum, Al-Areeni rahvuspark, kus tutvud võluva kõrbeeluga ja selle loomadega. Qaia'at al-Bahrain on olnud Dilmuni tsivilisatsiooni keskus ja üks tähtsaim kohti Pärsia lahel, kus võib tutvuda iidse tsivilisatsiooni jälgedega aastast 2300 eKr ja palju palju muid kohti.

Väga suureks atraktsiooniks on **Al-Fateh mošee**, mis avati 1987. aastal ja kus turistidel on võimalik tutvuda islamiga, sest seal korraldatakse giidiga eksursioone.

Huvitav vaatamisväärtus on ka **Elupuu (Tree of Life)** - üksik suur akaatsiapuu keset kõrbe, kus muid puid ei kasva. Puu pidavat olema ka paar korda vanem, kui muidu sellele liigile ette nähtud.

Lisaks sellele on Bahrainis kuulus ringrada, kus peetakse Vormel 1 võistluseid iga aasta märtsis.

Alustuseks sai vaid lühitutvustus Bahrainist. Loodan, et saate põgusa ülevaate sellest tillukesest saareriigist. Järgmisel kuul juba lähemalt Al-Fateh mošeesst ja paljust muustki huvitavast.

Ma as-salaama,

Amina

MINU MAROKO

ehk maailma teistpidi vaatamise õpik.

Autor: Kätlin Hommik-Mrabte

Ehk olete juhtunud lugema või lihtsalt raamatupoodide riiulitel nägema Petrone Printi sarja „Minu ...“, mis kirjeldab erinevaid maailma riike läbi erinevate eestlaste silmade? Peagi on ilmumas ka raamat „Minu Maroko“ alapealkirjaga „Maailma teistpidi vaatamise õpik“, mis jutustab peale Maroko igapäevaelu ka islamist ja moslemiks saamisest-olemisest. Kirjastaja lahkkel loal on Eesti moslemitel meie kuukirja veergudelt võimalik seda veel ilmumata raamatut peatükk haaval uudistada.

SISSEJUHATUS

MIS ON KODU, KUS ON KODU, KUS ON KODU KOHT?

Kui meie lennuk Casablanca lennujaamas maandub, on sügis juba alanud; järsku tunnen ma seda kogu oma kehaga. Passikontroll läbitud, istun ma pisikesele kollasele puupingile pagasisaali nurgas, samal ajal kui mu armas kaasa Mustapha ja ta parim sõber Youssef meie kohvireid ära tooma lähevad. Ma ei märkagi kohe, et lint tükk aega tühjalt rullib ning selle ümber nii palju rahvast on, et poisid päris pikalt ootama ning seejärel otsima peavad, enne kui meie kodinatega tagasi pingi juurde jõuavad, kus ma õnnelikult jalgu kõigutan ja hingan. Tõesti, kes oleks võinud arvata, et hingamisest nii suurt rõõmu võib tunda? Hingan öhku, puhast hapnikurikast

öhku! Mõelda vaid, et nii puupüsti rahvast täis ruumis nii palju hapnikku ja värskust võib olla.

Saabuvate lendude ooteruumis on nii palju inimesi, et seal küll kedagi üles ei leia. Sammun automaatselt Musi (tähelepanu, mitte „suudluse“ vaid Mus (lühend Mustaphast) + i (araabia keele ainsuse 1. isiku omastava tunnus) = minu Mus) järel lennujaama ukсени ning jään seal jahmatuses seisma: näen muru, täidlaselt rohelist, lopsakat, tihedat muru, mille taevalik hõng hoolimata paarikümnest meetrist kõnniteeplaatidest meie vahel mu sõormeid nii hellitab, et sulen silmad ning endalegi ootamatult ümisen, „... kus kasteheinas põlvini me lapsed jooksime ...“. Milline kliše! Ruttan üle betoonplaatide, süda rõõmust sees hüppamas. Tahaksin end kangesti murule pikali heita, kuid õnneks meenub mulle, et üm-

berringi on inimesed, kes võiksid minu vaimses tervises kahtlema hakata. Seega peab väga graatsilisest kükist ning pisikesest sõrmepaist piisama. Sellest hoolimata tunnen, kuidas värskus läbi sõrme sisse vupsab ning otse südamesse vudib: oled jõudnud koju, oled viimaks jõudnud koju!

Aga minu palavalt armastatud kodu on ju Eestis! Sellist lärmi lööb mu süda vaid siis, kui üle pika aja jälle Virtsu-Kuivastu praami pealt maha sõites lõpuks saarde jõuan (vabandust muhulased, ka teie saar on minu, saarlase, kodu)! Siiski, paistab, et ka siin olen ära tundnud kodu, minu Maroko. Tõstan mõtlikult oma näo värskete tuule hellitada. Kas inimesel saab olla kaks kodu? Kuidas üldse on võimalik kodus pidada paika, kuhu esmakordselt oma jala tõstad? Mis tuul mind üldse nii kaugele tõi, siia minu Marokosse, mis on ka nõnda linnupesaga sarnane?

1. PEATÜKK

KUIDAS MINUST MOSLEM SAI ehk 21 esimest aastat minu elust

Selleks, et mõista, mis mind õieti Marokoga seob, pean alustama väga kaugelt, ligi 20-aasta tagusest ajast. Muidugi mõista võiksin lihtsalt öelda, et mu abikaasa on marokolane ja seetõttu kuulun ka mina mingil määral siia, kuid see oleks vaid osa tõest. Pealegi toob selline avaldus endaga kaasa palju eelarvamusi, mida ma sugugi ei salli.

Niipea kui saadakse teada, et minu abikaasa on marokolane, seega moslem, laheneb eurooplaste jaoks miskipärast kohe ka müsteerium, mida tihti sõnastatakse: „Miks selline sinisilmne Eesti blondiin peaks üldse moslemiks hakkama?“ Minu moslemiks hakkamisel ei ole aga minu abikaasaga midagi pistmist. Aga alustagem algusest ...

Esimesed mälestused, mis mul endast on, pärinevad ajast, mil olin ligi 3-aastane ning üritasin maailmast mingit ettekujutust saada. Suutsin igasuguseid lollusi välja mõelda, nagu näiteks, miks jänes on just „jänes“ ja mitte näiteks „karu“? Ja kui ema ütleb, et nimesid ei tõlgita, siis miks kodus on mul raamat „Punamütsike“, aga mamma juures „Krasnaja šapotška“? Siin on muidugi tegemist pigem lingvistilist laadi küsimustega kakskeelse lapse maailmast, kuid arutlesin ka sügavamate teemade üle kui nimed.

Maailma juurde käib ka elu ja surm. Mäletan selgelt, kuidas oma isalt küsisin: „Issi, mis siis saab, kui me ära sureme?“ Nõukogude Liidu kooli läbinud isa vastas otsekohe: „Mis siis ikka saab, siis me magame mulla all.“ „Ja mis siis edasi on?“ „Mitte midagi.“ „Mismoodi, mitte midagi? Kuidas saab olla mitte midagi? Alati on ju midagi?“ „Lihtsalt, mitte midagi.“ „Aga miks ma pean siis siin elama ja hea laps olema, kui hiljem on nuginii lihtsalt mitte midagi?“ Sellele ei osanud mu isa mulle vastata.

Kui minu küsimused talle aastatega liiga koormavaks muutusid, saatis ta mind koolieelikueas viimaks oma

ema juurde, kes oli sündinud Eesti Vabariigi ajal, ristitud ja leeritatud; sest isegi täiesti religioosest kontekstist väljaspool kasvanud inimesele oli selge, et küsimused, mida ma esitasin, käisid just Kõige kõrgema kohta.

Jutustasin vanaemale, mida mina asjadest arvan. Uskusin siiralt, et on olemas Keegi, kes on kogu maailma teinud ja Kellel on meie kõigiga oma plaan. See Keegi on nii suur ja võimas, et Ta näeb kõike ja teab kõike ja sellepärast ei ole mul ka mõtet pahanduse tegemiseks laua alla või nurka pugeda, sest isegi kui mu vanemad mind ei näe, siis Tema näeb ikka. Mul ei olnud kindlat ettekujutust sellest, milline see Keegi peaks täpsemalt välja nägema, teadsin vaid oma südames, et ükskõik, kuidas ma Teda ka ette ei kujutaks, Ta ei ole kindlasti selline, nagu ma arvan. Tema teab aga meist kõike, kuna oleme Tema tehtud ja Ta jälgib meid, nagu teadlased jälgivad filmides laborirootte. Selline oli minu ettekujutus, kuid sellest mulle ei piisanud, kuna tundsin tungivat vajadust teada, mida see Keegi minult ootab, sest ega Ta mind ei ole ju niisama siia pannud, ikka mingi mõttega.

Vanaema kuulas mind ära, noogutas pead ja seletas, et see Keegi, kellest ma räägin, on Jumal. Ta jutustas mulle lugusid Piiblist ning õpetas selgeks Meie-Isa palve. Selle üle oli mul väga hea meel, kuna just Meie-Isa palve andis mulle midagi, mida ammu olin otsinud – võtme, mis avab selle ukse, millele koputajat Jumal kuulab. Seega seadsin sisse oma pisikeses rituaali: igal hommikul pärast tõusmist ja õhtul enne magamaminekut põlvitasin oma voodi ette maha, et saabuva või möödunud päeva üle oma Loojaga aru pidada. Kõigepealt lugesin Meie-Isa palve, et nii-öelda uksele koputada ja olla kindel, et Jumal mind ikka kuulab. Seejärel rääkisin oma plaanidest, mõtisklesin oma tegude üle, palusin andeks, kui olin venda kiusanud või ema-isa pahandanud. Viimaks lugesin taas kord Meie-Isa palve, seekord ukse sulgemiseks.

Vanaemal oli hea meel, et oli saanud mulle südamerahu tuua, kuid ta hoiatas mind tõsiselt, et ma oma uutest teadmistest väga avalikult ei jutustaks, sest seda ei peetavat meie riigis heaks. Ma ei suutnud küll mõista, miks Loojast kõnelemine hea ei ole, kuid sellegipoolest pidasin vanaema manitsused meeles ja hoidsin oma mõttet endale. Samas aga lubasin, et kui kasvan suuremaks ja saan targemaks, uurin kindlasti veel, mida Piibel Jumala kohta ütleb.

See aeg jõudiski kätte ning varases teismeeas uurisin hoolega Lastepiiblit ja vaatasin televiisorist piibli-teemalisi multfilme. Palusin isegi ema, et ta mind pühapäevakooli paneks, mis oli Eesti Vabariigi iseseisvumisega vägagi populaarseks muutunud, kuid seal ei püsinud ma kuigi kaua: minu siirad küsimused häirisid kirikuõpetaja abikaasat niivõrd, et ta minu peale viimaks koguni vihas. Seega jäi see ettevõtmine mul pooleli ning ristitud ja leeritatud ma ei saanudki.

Kuid siiski tekkis mul iseseisva õppimise käigus küsimusi aina juurde ja juurde ning mida enam ma lugesin, seda enam need mind painama hakkasid. Näiteks ei suutnud ma kuidagi mõista, miks Jeesust peetakse Jumala ainu-

sündinud pojaks, kui ometi oli tal ema, mis sellest, et isa ei olnud. Aadamal ei olnud ei ema ega isa, aga keegi sellepärast teda Jumala pojaks ei pidanud. Eeval oli vaid doonor-isa, ema aga mitte, kuid Jumala tütreks teda ei peeta. Ka on Piiblis ometi nii palju kohti, kus on kirjas, et see või too prohvet (Jaakob, Saalomon, Efraim, Taavet jne) on Jumala pojad, kuid Jeesust peetakse siiski hoopis teisiti Jumala pojaks, kuigi ta ise nõudis, et teda nimetataks inimese pojaks ning ütles küll „minu isa“, kuid ka „meie isa“ ja „minu õed ja vennad“. Seega oli minu jaoks küllaltki loogiline järeldus, et Jeesus on lihtsalt üks Jumala väljavalitustest ja oma väljavalituid nimetab ta oma poegadeks. Sellest aga Jumala teenimise asemel Jeesuse kummardamiseni jõudmine oli minu jaoks liiga suur samm, mis tundus kohutavalt väärana.

Mida rohkem ma õppisin ja lugesin, seda enam mul selliseid küsimusi ning vastuseise tekkis ning viimaks, oma teismee lõpuaastatel, mõistsin, et ma ei saa end kuidagi kristlaseks pidada, kui ma nii paljusid dogmasid õigeks ei pea. Seega olin jälle kõigest ilma, kui muidugi välja arvata omad arusaamad, mis olid pärit varasest lapsepõlvest ja minu südames muutumatutena säilisid.

Hakkasin uurima teisi religioone. Märkasin, et neis kõigis on mingi ühine joon ja neis kõigis on midagi, mida ma avasüli oleks võimeline vastu võtma, kuid samas oli siiski alati ka palju pettumust ja ebaloogilisust.

18-aastaselt lõpetasin gümnaasiumi ning kuna mul ei olnud õiget ettekujutust sellest, mida ma edasi õppida tahaksin, ja niisama huupi valimine mõttetu tundus, võtsin aja maha ning läksin aastaks Taani lapsehoidjaks. Sellel otsusel oli minu jaoks eluline tähtsus, kuna just Taanist sai alguse minu huvi islami vastu.

Uurides maailma religioone, olin ma islami kõrvale jätnud, kuna selle kohta levis väga kahtlasi jutte: naisi peksakse ja hoitakse kodus kinni, neil ei ole mingeid õigusi, on vaid kohustused. Peale kõige muu tundusid ka „kleitides“ habemikud terroristid küllaltki hirmuäratavad. Taanis sain aga tuttavaks moslemitega, ilma, et oleksin nende religioosest kuuluvusest alguses teadlik olnud. Kummalisel kombel tundusid mu sõbrad vähemasti pealtnäha täiesti normaalsete inimestena. See innustas mind ka islami kohta uurima, kuna kõik muud religioonid, mille olemasolust teadlik olin, olin ma selleks ajaks juba kõrvale lükanud.

Kuna minu põhimõtteks oli alati koguda teadmisi algalikatele võimalikult lähedalt, otsustasin endale Koraani tõlke muretseda. Leidsingi netist ühe, laadisin alla ning printisin välja, et seda „terroristide käsiraamatut“ lähemalt uurida. Milline oli aga minu üllatus, kui selles püharaamatus värss värssi haaval minu enda mõttemaailm avanema hakkas. Kõige muu hulgas leidsin seal näiteks ka järgmised värsid, mis minu enda arusaamadega 100 % kokku langesid:

Tõesti, Jeesuse suhe Jumalaga on sama, mis Aadama suhe Jumalaga. Ta lõi tema põrmust ja siis ütles talle: „Ole!“ ja ta saigi olema. (3:59)

Ei ole võimalik, et ükski inimestest, kellele Jumal on andnud Raamatu, teadmised ja prohveti staatuse, ütleks teistele: „Kummardage mind, mitte Jumalat!“ (3:79)

Ka tundsin ma, justkui Jumal pöördus otse minu kui endise kristlase poole sõnadega:

Ütle (Muhammed): „O Raamatu rahvad (juudid ja kristlased), tulge sõna juurde, mis on vaid meie ja teie vahel, et me ei kummarda kedagi teist peale Jumala, et me ei omista Talle kaaslast ja et keegi meist ei võta Isandaks kedagi muud peale Jumala.“...“ (3:64)

Islami kontseptsioon kui kõigi eelnevate Jumala poolt saadetud sõnumite jätk ja mitte uus religioon tundus kõigi uute teadmiste ning vanade tunnete valguses samuti vägagi loogilisena. Kõik, mida inimesed kaua aega tarvitavad, muutub nende kätes. Seega, miks ei võinud muutuda ka eelmised sõnumid? Võib-olla just sellepärast ei suutnudki minu carte blanche olemus vastu võtta neid dogmasid, mis olid hiljem lisatud? Ja kas ei ütle Jeesus ise Piiblis mitte nõnda:

„Paljud ütlevad mulle tol päeval (Viimsel Kohtupäeval): Issand, Issand, kas me ei ole sinu nimel ennustanud ja sinu nimel kurje vaime välja ajanud ja sinu nimel teinud palju vägevaid tegusid? Ja siis ma tunnistan neile: Ma ei ole kunagi teid tundnud, minge ära minu juurest, te ülekohtutegijad!“ (Mt.7:22-23)

Seega tundsin, et olin viimaks leidnud selle, mida vajasin: islam on kõige lihtsam ja kõige loogilisem kõigist religioonidest. Eelnevate pettumuste tõttu ei julgenud ma aga kohe end moslemiks tunnistada. Läks veel mõni aasta, palju lugemist ja õppimist, kuni viimaks kord jälle ühes islami netitoas ühe küsimuse üle arutades minu vestluskaaslane minu jaoks midagi väga olulist ütles: „Miks sa kardad end moslemiks tunnistada, kui sa tegelikult juba sünnist saadik seda nagunii oled? Juba mitu aastat oled islami kohta lugenud ja õppinud, kas oled leidnud mõne vea, mis sind häirib? ... Ei? Aga mida sa siis ootad? Mõttele, et võid homme surra ja see oluline samm jääb sul astumata!“

Neil sõnadel oli minu jaoks kaalu. Tõepoolest, miks ei peaks ma end ametlikult moslemiks tunnistama, kui juba ammu olen palvetanud nagu moslem ja paastunud ka ramadanikuu? Pealegi, tegelikult ei peagi ma ju moslemiks „hakkama“, kuna islam langeb kokku minu oma lapsepõlvest pärinevate tunnete ning arusaamadega. Pean lihtsalt enesele ning teistele tunnistama, kes ma tegelikult olen. Tuletasin meelde ka Jumala sõna Koraanist:

Usus ei ole sundlust. Tõesti, õige tee on vale kõrval selge. Kes ei usu iidolitesse vaid usub Jumalasse, see on haaranud kõige kindlama peotäie, mis iial ei katke. Ja Jumal on Kõike Kuulja ja Kõike Nägija. (2:256)

Kui ma olen Jumalalt palunud juhatust ja Ta on mind islamini viinud, siis järelikult on see minu tee. Nii saigi minust 2001. aasta kilekülmas Tartu detsembris moslem. Alhamdulillah!

PÕRGU JA PARADIIS

Autor: Abu Seyfullah

KOHTUMÕISTMINE

FAKTIDEGA VASTANDAMINE

Ühel päeval, kui Prohvet (saws) kogukonnale kõnet pidas, ütles ta:

„Inimesed, teadke, et ilmute Allahi ette paljajalgsetena ning alasti, ümberlõikamata. Esimesena on riietatud Aabraham. Minu kogukonna rahvas juhatatakse vasakule. Ma hüüan: „Need on minu usaldusalused!“ Mulle vastatakse: „Sa ei tea, millega nad on hakkama saanud.“ Inimene astub alles siis sammu võrra edasi kui ta on neljale küsimusele vastanud: 1. Millega ta oma elu veetis? 2. Mida ta oma teadmistega peale hakkas? 3. Kuidas ta oma rikkust kogus ja kuidas seda jagas? 4. Mida ta oma ihuga tegi?“ (Bukhari ja Muslim)

Aisha (raa) jutustas, et Allahi Sõnumitooja (saws) ütles:

„Inimesed ilmuvad Viimsele Kohtupäevale paljajalgseina, alasti ja ümberlõikamata, nagu nad sündisid. Mina (Aisha) küsisin: „O Sõnumitooja, mõningad mehed ja naised võivad teineteist vaadata“ Prohvet (saws) ütles: „O Aisha, selle Päeva mure avaldab inimestele suuremat mõju, et need mõningad kohe mitte teineteist ei vaata. (Peale seda retsiteeris Prohvet:) Sel Päeval põgeneb mees oma venna, ema, isa, naise ja laste eest. Sel Päeval on igäiks oma muredega hõivatud.“

Inimeste mured sel päeval on nii suured, et nad ainult oma isiklike probleemidega tegelevad. Sellest päevast kõneldes, leidis Aisha (raa) ja Prohvet Muhammedi (saws) vahel aset järgmine jutuaajamine: Ühel päeval avastas Allahi saadik (oma naise) Aisha nutmast, ta küsis: „O Aisha, miks sa nutad?“ Aisha küsis: „Kas sa sel Päeval minule ka mõtled?“ Allahi saadik vastas: „Ei, Aisha, on kolm

momenti, kus isegi mina sinule ei mõtle: Siraat juures (otsuste sild), Kaalukauss (tegude eest) ja kui inimestele eluraamat antakse.“

INIMESED JAGATAKSE KOLME GRUPPI.

„Siis parema kaaslased – kes on parema kaaslased? Ja vasema kaaslased – kes on vasema kaaslased? Ja need, kes on esirinnas (siinses elus hea tegemisel) on esirinnas (ka Paradiisis).“ (Koraan 56:8-10)

Esimene grupp inimesi on **saabikuun (möödaminejad)**: see grupp inimesi läheb otseteed Paradiisi.

Teine grupp inimesi on **ashaabul maijmana (parema poole kaaslased)**: see grupp inimesi saab oma eluraamatu paremasse kätte ja kerge arvelduse osaliseks. Ka nemad lähevad Paradiisi.

„See, kellele antakse ta (elu)raamat paremasse kätte, ütleb: „Siin, lugege mu raamatut. Tõesti, ma teadsin, et saan teada oma seisu.“ Ta on meeldivas elus, kõrges aias.“ (Koraan 69:19-22)

Kolmas grupp inimesi on **ashabul masijama (vasaku poole kaaslased)**: neile antakse eluraamat vasakusse kätte või selja tagant, nemad lähevad Põrgusse.

„Kuid see, kellele antakse ta (elu)raamat vasemasse kätte, ütleb: „Ma soovin, et mulle poleks mu (elu)raamatut antud ja et ma ei teaks, mis on minu seis. Ma soovin, et see (st mu surm) oleks olnud see otsustav.““ (Koraan 69:25-27)

Inimesed, kes oma elu hooletult elasid, kahetsevad Viimisel Kohtupäeval väga, ent see kahetsus neid enam siis ei aita.

„Sel päeval, kui Põrgu on lähedale toodud, sel päeval tuleb inimesel meelde, ent mis on (kasu) sellest meenutusest? Ta ütleb: „Oh, oleks ma ometi midagi säästnud oma (siinse) elu jaoks?“ (Koraan 89:23-24)

„Kui sa näeksid seda, kui nad seisavad (Põrgu)tule ees ja ütlevad: „Kui me vaid saaksime (maailma) tagasi pöörduda! Me ei hülgaks meie Isanda märke (või sõnumit, värse) ja oleksime usklike seast!““ (Koraan 6:27)

ELURAAMAT

Iga inimesega on pidevalt kaasas kaks inglit, kes ta kõik tegemised üles kirjutavad. Misiganes me ütleme, mida kuulame, millal magama läheme, millal ärkame, lühidalt: absoluutselt kogu meie elu.

Paremal pool olev ingel kirjutab üles kõik heateod ja vasakpoolne ingel kõik patud ja pahateod. Sellega täidetakse inimese eluraamat ja ta saab seda uuesti lugeda,

mida oma eluajal teinud on. See raamat antakse meile Viimsel Kohtupäeval kui tunnistus meie poolt või vastu. Kõik, tõesti kõik, on selles raamatus kirjas:

„Ja (elu)raamatud asetatakse ja sa näed kurjategijaid kartmas seda, mis on seal sees ja nad ütlevad: „Häda meile, mis on see raamat, mis ei jäta midagi väikest ega suurt üles lugemata?“ Ja nad leiavad selle, mis tegid, enda eest. Ja su Isand ei kohtle kedagi ebaõiglaselt.“ (Koraan 18:49)

Tegude raamat antakse meile kas paremalt, vasakult või seljatagant. Inimesed, kes selle raamatu paremalt poolt saavad, lähevad Paradiisi.

„Ja see, kellele tema (elu)raamat antakse paremasse kätte, saab lihtsa arvepidamise osaliseks ja naaseb rõõmsana omaste manu.“ (Koraan 84:7-9)

„Kuid see, kellele tema (elu)raamat antake selja tagant, hüüab hävingule ning põleb leegis. Tõesti, ta oli omaste keskel rõõmus.“ (Koraan 84:10-13)

„Ma soovin, et see oleks olnud see otsustav. Mu vara ei ole mind abistanud, mu võim on läinud.“ (Koraan 69:27-29)

Järgmises värsis on juttu raamatust, milles on kogu kogukonna tegusid kirjeldatud. Niimoodi saab ka kogu-

kond oma enda raamatu enda ette:

„Ja sa näed iga kogukonda põlvitamas. Iga kogukond kutsutakse ta raamatu juurde. Täna tasutakse teile selle eest, mis tegite. See, meie raamat, räägib teist tõtt. Tõesti, me kirjutasime üles, mis te tegite.“ (Koraan 45:28-29)

On loogiline, et üks kogukond on vastutav kõiki puudutavates asjades. Iga inimene kannab endas osa vastutusest, kuidas elatakse ja kuidas Allahi poolt looduga ümber käiakse. Üks rahvusgrupp peab oma elu Jumala tahte vastavalt seadma, igaüks, kes kooselule saab midagi juurde anda, on ka vastutav usu, ebaõigluse, rõhutuse, jälituse, mõrva jne eest.

„(Ütle, Muhammed) tol päeval kutsume ette iga rahva koos nende juhiga. Kellele antakse ta (elu)raamat paremasse kätte, need loevad oma raamatut ja neile ei tehta ülekohtu ka (datli)kiu jagu. Ja kes oli siin pime, saab olema ka Teispoonsuses pime ning teelt veelgi eksinud.“ (Koraan 17:71-72)

Viimsel Kohtupäeval ei jää midagi saladuseks, kõik mis maises maailmas tehti ja saladuses hoiti, kõik avalikustatakse, kõik saavad teada teineteise pattudest.

„... päeval, mil uuritakse läbi kõik saladused.“ (Koraan 86:9)

„Sel päeval pannakse teid väljanäitusele, midagi ega kedagi varjatut ei jää varjatuks.“ (Koraan 69:18)

ELU PEEGELDUS

Paljud inimesed töötavad maise tuleviku nimel. Püüeldakse tükikese maise paradiisi poole, ent enne kui maine paradiis on valmis, on enamuses inimesi juba vanad või satuvad liialt ohtudesse, et seda paradiisi nautida. Vähesed, kes mõtlevad, et nad ise selle kõik teinud on, satuvad ohtu, kuna Allah õpetab meid, et elu maal pole muud kui lühike nauding ja pettus. Päril elu, tõeline Paradiis on Teispoonsuses. Tõeline tulevik on seal ja tõeliselt tark inimene töötab Teispoonsuse tuleviku nimel.

Inimesed, kes ennast eluks Teispoonsuses ette ei valmista, kahetsevad Viimsel Kohtupäeval seda kibedalt, ent see kibe kahetsus ei aita neid enam sugugi. Nad ei saa osa tõelisest Paradiisist ja Põrgutuli on nende paigaks:

„Ja nad nutavad seal: „Meie Isand, vii meid siit välja! Me teeme häid tegusid, mitte selliseid nagu tegime varem.“ Kas pole Me teile andnud piisavalt elu, et teil oleks meelde tulnud järele mõelda ja teie juurde tuli ka hoiataja. Seega maitse (karistust), sest pahategijaile ei ole abilist.“ (Koraan 35:37)

Prohvet (saws) on öelnud: „Loodu tuuakse Allahi juurde, Ta ütleb: „Kas Ma ei andnud sulle nägemisvõime ja mateeria, kas Ma ei asetanud sind loomadest kõrgemale ega andnud su käsutusse põllumaa? Sa olid vaba valitsema ja sa saavutasid positsiooni. Sa arvasid, et saad täna Minuga kau-

belda." Loodu ütleb: „Ei!“ Kõiketeadja Allah ütleb siis: „Nagu sina Mind unustasid, unustan ka Mina täna sind.“

PÖRGUGA VASTANDAMINE

Prohvet (saws) on öelnud: „Sel päeval tuuakse Põrgu kohtuotsuse juurde.“ (At-Tirmidhi)

Kui Põrgut näidatakse, tõuseb inimestes hirm ja kartus veelgi. Kõik püüavad end ühel või teisel meetodil päästa, ent pääsu pole. Ei ole enam mägesid, koopaid ega urge, kuhu varjule pugeda. Inimesed mõistavad, et ainult üks tee Põrgust pääsemiseks on olemas – nende maised heateod:

„... ja põrgutuli paljastatakse neile, kes näevad ...“ (Koraan 79:36)

„... sel päeval, kui põrgu on lähedale toodud, sel päeval tuleb inimesel meelde, ent mis on (kasu) sellest meenutusest? Ta ütleb: „Oh, oleks ma ometi midagi säästnud oma (siinse) elu jaoks?“ (Koraan 89:23-24)

„Kui see (st Põrgutuli) neid kaugest kohast näeb, kuulevad nad selle raevu ja mõirgeid.“ (Koraan 25:12)

„Kui nad sinna sisse visatakse, kuulevad nad (kohutavat) hingamist, samal ajal kui see keeb.“ (Koraan 67:7)

Järgmisest hadithist võime veidi Põrgu avamist mõningate kirjeldavate piltide abil ette kujutada:

Prohvet (saws) ütles: „Peale taasärkamist ilmuvad Põrgust kaks sarve: kahe silmaga, et näha; kõrvadega, et kuulda ja keelega, et rääkida. Nad ütlevad: „Me oleme tulnud siia kolme grupi inimeste jaoks: põikpäised õpetlased, ebajumalateenijad ja need, kes ebajumalaid tegid.“ (At-Tirmidhi)

OMA TEGUDEGA VASTANDAMINE

On mitmeid hadithe, milles kirjeldatakse, et osadel taasärkanud inimestel sisikonnad kehast välja ripuvad, teistel puuduvad keeled, kolmandatel ripuvad huuled kuni kõhuni ja neljandal on sootuks pimedad. Jumal otsustab ja teab paremini, kuidas ja miks keegi puuduva kehaosaga taasluuakse. Need, kes pimedatena, st Jumala käskudest hoolitama, elasid, tõusevad ka Ülestõusmispäeval pimedalt:

„Ja kes oli siin (elus) pime, saab ka Teispooluses pime olema ja veelgi eksinum (õigelt) teelt.“ (Koraan 17:72)

„... Kuid kes pöördub ära Minu Meenutajast (Koraanist), tõesti, sellel saab olema raske elu ja Ülestõusmispäeval tõstame ta üles pimedana.“ Ta ütleb: „Mu Isand, miks lasid mu üles tõusta pimedana, kui ma ometi olin nägija?“ Ta (Jumal) vastab: „Nii tulid Meie märgid sinu juurde ja sa unustasid nad; seega unustatakse sel päeval ka sind.“ Ja nii tasume Me sellele, kes patustas ega uskunud oma Isanda märkidesse. Teispooluse karistus on karmim ja kestvam.“ (Koraan 20:124-127)

Nii näiteks need, kes intressidega äritsesid tõusevad üles järgmiselt:

„Need, kes kasutavad intressi, ei saa (Viimsel Kohtupäeval) muud moodi seista kui seisavad need, keda saatan hullumiseni peksab. Seda, sest nad ütlevad: „Äri on nagu intress.“ Aga Jumal on teinud äri legaalseks ja intressi illegaalseks. Seega, kes on saanud manitsuse oma Isandalt ja lõpetab (halva tegemise), sellele jäägu mis oli ja tema asjad on nüüd Jumala käes. Kuid kes naaseb (keelatu juurde), need on (Põrgu)tule kaaslasted; nad jäävad sinna igaveseks.“ (Koraan 2:275)

Paljud õpetlased on arvamusel, et isegi prohvetid ja märtrid võetakse vastutusele. Tõendi sellest võib leida järgmisest värsis:

„Siis me kindlasti küsitleme neid, kellele (sõnum) saadeti nagu ka sõnumitoojaid.“ (Koraan 7:6)

Esimesena võetakse vastutusele Prohvet Muhammedi (saws) kogukond. Prohvet (saws) on öelnud: „Minu kogukond on esimene, kes vastutusele võetakse. Üks hääl ütleb Ülestõusmispäeval: „Kus on prohvet Muhammed ja tema kogukond?“ Me oleme viimased (viimase usu esindajad), ent esimesed, kelle üle kohut mõistetakse.“ (Ibn Maja)

Paradiisi pääsemiseks on palju tõkkeid, inimesed vastutavad oma tegude eest Allahi poolt seatud keeldude ja käskude järgi. Paljud lähevad kohe Põrgusse, teised saavad aga veidi edasi minna ja kolmandad jõuavad Paradiisi.

Prohvet Muhammed (saws) jutustas, et esimene, mille üle kohut mõistetakse ja vastust peab andma, on palve: „Esimene tegu, mille üle loodu Viimsel Kohtupäeval vastust annab, on palve. Kui palve on tehtud nagu kord ja kohus ja suutnud ennast õigustada, on inimene vabastatud ja südamlikult tervitatud. Kui ta aga ei suuda seda katset läbida, on ta põrunud.“ (At-Tirmidhi)

„Esimene, mille üle inimene peab ennast Viimsel Kohtupäeval õigustama, on tema palve. Kui palved on tõesti nii tehtud, nagu peab, märgitakse see üles. Kui aga palved pole olnud täiuslikud, ütleb Allah inglitele: „Vaadake kas ta on teinud lisapalveid (sunna, nafila), kui nii arvestage see ümber kohustuslike palvetesse.“ (Jami Us-Saghir)

Järgmises hadithis jutustas Prohvet (saws), et ka meie elu, teadmiste, omandite ja ihu kohta küsitletakse: „Inimene ei komista seni, kuni talt ei pärita aru, millega ta oma elu veetis, kuidas ja kus ta vastavalt oma teadmistele tegutses, kuidas ta oma vara teenis ja kuidas seda jagas ja millega ta oma ihu puhastas.“ (At-Tirmidhi)

Mitte ainult usklikud pole vastutavad oma tegude eest, vaid igaüks. Põhjus, miks uskmatud, ebajumalateenijad ja kahepalgelised Põrgusse lähevad on see, et nad Jumala käskude ja keelde ei uskunud ega neist hoolinud. Koraanis kirjeldatakse täpselt, et nende inimeste patte ei andestata. Mis puutub moslemisse, siis on tal võimalus, et ta andestamatute pattude eest esmalt Põrgusse peab minema enne, kui Paradiisi siseneda saab.

Inimene on vastutav järgmiste asjade eest: usk, Jumala õigused, kaasinimese õigused, vanemate õigused, laste õigused, sugulaste õigused, kogukonna õigused, loomade õigused, teiste olendite õigused, ihu õigused, kooselu institutsioon, usutunnistus.

Jumala õigused

Koraanis õpime, et kõik kuuletub Allahile. Vastupidiselt teistele olenditele oleme meie, inimesed ja džinnid, oma valikutes vabad. Me võime uskuda või usu hüljata. Hoolimata sellest oleme me loodud Ainujumalat kummardama:

„Ja Ma ei ole loonud džinne ja inimesi millekski muuks kui vaid Minu kummardamiseks.“ (Koraan 51:56)

Jumala kummardamine algab Temale kuuletumisest. Tema õigus on, et me kõikidele seadustele, mida Ta on kehtestanud, kuuletume. Allah mõistab inimeste üle selle järgi kohut, millised seadused Ta on neile ilmutanud.

Kaasinimese õigused

Ka kaasinimeste õigused tulevad Viimsel Kohtupäeval kõne alla: inimesed, kellele on ülekohut tehtud, võivad Viimsel Kohtupäeval oma pahategijale andestada või omi õigusi nõuda. See toimub pahategija heategude endale nõudmisega.

Prohvet Muhammed (saws) ütles selle kohta nii: *„Teate, kes on pankrotis? Kaaslased ütlesid: meie arusaama järgi need, kel puudub raha ja vara. Prohvet ütles: Pankrotis on minu kogukonnas see, kes Ülestõusmispäeval tuleb oma palve, paastu ja vaestemaksuga, ent on samas neednud, valesti süüdistanud, petnud, tapnud ja peksnud. Tema heateod antakse igapähele neist, kelle vastu ta ebaõiglaselt on käitunud. Kui tal on heategusid puudu, saab ta (vastavalt) õiglase patud endale. Seejärel heidetakse ta põrgusse.“* (At-Tirmidhi)

Abu Hurairah (raa) edastas Allahi Sõnumitooja (saws) poolt öeldu: *„See teist, kes usukaaslast on kahjustanud, paluge andestust, enne kui sa oma heategudega võlanõudjale maksad või tema patud endale saad, enne kui sul enam heategusid pole. Kuna sel Päeval (Viimsel Kohtupäeval) pole su võlaks ei dinaar ega dirham (rahaühik).“* (Al-Bukhari)

Loomade ja teiste olendite õigused

Inimesed on vastutavad ka selle eest, mis puudutab pere, naabreid ja teisi inimesi, aga ka loomade ja teise loodu eest, nagu õhk, vesi, puud jne. Looduse kahjustamine on inimõiguste ja kõikide elusolendite õiguste rikkumine. Jumal andis kõik meie käsutusse, et me seda optimaalselt ja terves seisundis võiksime kasutada. Midagi ei jää üles märkimata, kõik ilmutatakse pärast surma ja kõigil on oma tagajärg:

„Nii et kes teeb kübegi head, saab seda näha ja kes

teeb kübegi halba, saab seda näha.“ (Koraan 99:7-8)

Keha õigus

Meie keha on Allahi poolt meile usaldatud, oleme kohustatud seda kohtlema nii hästi kui võimalik. Viimsel Kohtupäeval vastutab meie hing selle eest, kuidas see oma kehaga ümber käis.

Ka selles peame Allahi taatele kuuletuma, Tema on kogu halva, nagu alkohol, sealih, raiped jne. kehale keelanud.

KAALUKAUSS

Teine faas, mille inimesed läbima peavad, on mizaan. See on kaalukauss, millega Teispooluses inimeste tegusid kaalutakse.

Allah ütleb selle kohta Koraanis: **„Ja me asetame õiglusekaalud Ülestõusmispäeval, nii et ühtegi hinge ei kohelda mingil moel ebaõiglaselt. Ja kui on (isegi) sinepiseemne raskuse jagu, toome me selle välja. Ja Me oleme piisavad arvet pidama.“** (Koraan 21:47)

Prohvet (saws) ütles selle kohta: *„Ülestõusmispäeval asetatakse Paradiis kosmoses paremale ja Põrgu vasakule poole. Kaalukauss heategudega on samuti asetatud paremale ja pattudega vasakule poole.“*

Kuidas kaalukauss välja näeb, teab Allah paremini. Igal juhul on see kaal võimeline heategusid ja patte kaaluma. Koraanist õpime, et kaalukauss ainult usklikke jaoks üles pannakse. Uskmatute heated pole Allahi silmis midagi väärt, nende heated on Viimsel Kohtupäeval kehtetud.

„Ütle (Muhammed): „Kas teavitame teid nendest, kes on (oma) tegudes suurimad kaotajad? (Need on) need, kelle püüdlused on kaotatud siinse elu peale, kuigi nad arvavad, et teenisid oma tegudega head.“ Need on need, kes eitavad oma Isanda värssse (või märke) ja Temaga kohtumist, seega nende teod on muutunud väärtusetuks ja me ei anna neile Ülestõusmispäeval mingit kaalu. See on nende tasu – Põrgu, mida nad eitasid ja (sest nad) naeruvääristasid Minu värssse (või märke) ja Minu sõnumitoojaid.“ (Koraan 18:103-106)

Allah võrdleb uskmatute heategusid miraažiga, maapinnalt õhu tagasipeegeldumisega.

„Ja need, kes ei uskunud, nende teod on justkui miraaž kõrbes, mille janune arvab olevat vee, kuni ta selleni jõuab ega leia midagi, vaid näeb Jumalat enda ees. Ja Ta maksab talle kogu tema osa ja Jumal on arvestuses kiire.“ (Koraan 24:39)

Järgmistest värssidest õpime, et need, kelle heated on raskemad kui nende patud, saavad Paradiisi siseneda ja need, kelle patud on raskemad kui need heated, heidetakse Põrgusse. Põrgu on usklikke ajutine.

Allah ütleb selle kohta: „Kaaluks on tol päeval tõde. Seega, kelle kaalukausid on rasked, nemad on ka edukad. Ja need, kelle kaalukausid on kerged, nemad on need, kes on kaotanud oma hinge sellele, mida nad meie värsside (või märkide) suhtes halba tegid.“ (Koraan 7:8-9)

ŠAFAAT EHK EESTKOSTE

Šafaat tähendab eestkostmist. See on vahendusvõimalus neile, kelle jaoks on Allah nõusoleku andnud. Sellega saab keegi, kellel selleks on luba, Viimsel Kohtupäeval Allahilt kellegi eest andestust paluda. Koraanist õpime, et mitte igaüks ei saa kellegi eest eestkostmist läbi viia, vaid ainult need, kes on saanud Allahi käest selleks loa:

„Jumal – ei ole jumalust peale Tema, Igavese, (kõige eksisteeriva) Alalhoidja. Tema üle ei võta võimust ei tukastus ega uni. Temale kuulub kõik, mis on taevastes, ja kõik, mis maa peal. Kes on see, kes saaks Temalt paluda ilma Tema loata? Ta teab, mis on neil (Tema loomingul) käes ning mis neil ees seisab ja mis tuleb pärast neid ning nad ei adu midagi Tema teadmistest, välja arvatud see, mida Ta soovib. Tema järi ulatub üle taevaste ja maa. ja nende hoidmine ei väsitata Teda. Ja Ta on Kõige Kõrgem, Kõige Suurem.“ (Koraan 2:255)

„Tol päeval ei ole kasu eestkostest, välja arvatud selle omast, kellele Kõige Armulisem on andnud loa ja kelle sõnaga Ta nõustub.“ (Koraan 20:109)

Prohvet Muhammedilt (saws) pärineb mitmeid hadithe nende kohta, kes Allahi käest eestkostmiseks loa saavad: „Ülestõusmispäeval saab eestkostmise õiguse vaid kolm gruppi nimesi: prohvetid, usuõpetlased ja märtrid.“ (Jami Saghir)

Ühe teiste hadithi järgi on rohkem inimesi, kes teiste eest kosta võivad. Selline olukord paisab küll vastuoluline, ent siiski võimalik, et edastused on erinevates situatsioonides, erineval ajal või erinevate küsimuste põhjal jutustatud.

Prohvet Muhammed (saws) soovis ise oma kogukonna eest kosta. Abu Hurairah (raa) jutustas, et Allahi Sõnumitooja (saws) ütles: „Kõigil prohvetitel on oma andestuspalve, kõik prohvetitepooldes andestuspalved on Allahi poolt vastu võetud. Mina hoian oma andestuspalve oma kogukonna eest kostmiseks Viimsel Kohtupäeval.“ (Al-Bukhari)

Eestkostmisest on vaid siis kasu, kui eestkostetava usk on puhas. Puhtas usus pole ebajumalaid Allahi kõrval. Prohveti (saws) eestkostmine on nende usklikke eest, kel oli küll puhas usk, ent siiski seejuures ka suured patud: „Minu eestkostmine on neile surnutele, kel polnud Allahi kõrval ebajumalaid.“ (At-Tirmidhi)

„Minu eestkostmine on neile, kes minu kogukonnas suuri patte on teinud.“ (At-Tirmidhi)

Et eestkostmist läbi viia, peab see olema tehtud Allahi poolt kehtestatud reeglite kohaselt.

„Ja kes iganes neist peaks ütlema: „Tõesti, ma olen jumal Tema kõrval,“ selle tasuks saab Põrgu. Nii tasume Me halvategijatele.“ (Koraan 21:29)

Järgmisest Koraani värsist loeme, et lõpliku otsuse teeb ikkagi Allah, teiste vahendamine ei aita mitte kõiki:

„Ja kartke päeva, mil ükski hing ei saa teist sugugi aidata, nagu selle eestkostega ei nõustuta, sellelt tasu ei võeta ega neid aidata.“ (Koraan 2:48)

„Hoiatuseks inimkonnale; neile, kes teist soovivad edasi minna (tehes head) või maha jääda (tehes halba). Iga hing, selle eest, mis ta välja teenis, peab vastust andma; välja arvatud parema kaaslased (st need, kelle eluraamat anti paremasse kätte, kuna tegid rohkelt head), kes (Paradiisi)aedades üksteiselt pärivad kurjategijate kohta (ja küsivad neilt) „Mis viis teid Põrgusse?“ Nad vastavad: „Me ei olnud palvategijate hulgast ega toitnud ka vaeseid. Ja me rääkisime nendega, kes seda tegid, mõttetut juttu. Me eitasime ka Tasu Päeva, kuni meieni jõudis Kindlus (st Surm).“ Seega ei aita neid ka eestkostjate eestkoste.“ (Koraan 74:36-48)

Nagu uskmata teate heateod on tähtsusetud, ei aita ka Viimsel Kohtupäeval nende eest kostmine. Šafaat aitab vaid mõningaid usklikke Paradiisi minemisel ja teisi Põrgust pääsemisel.

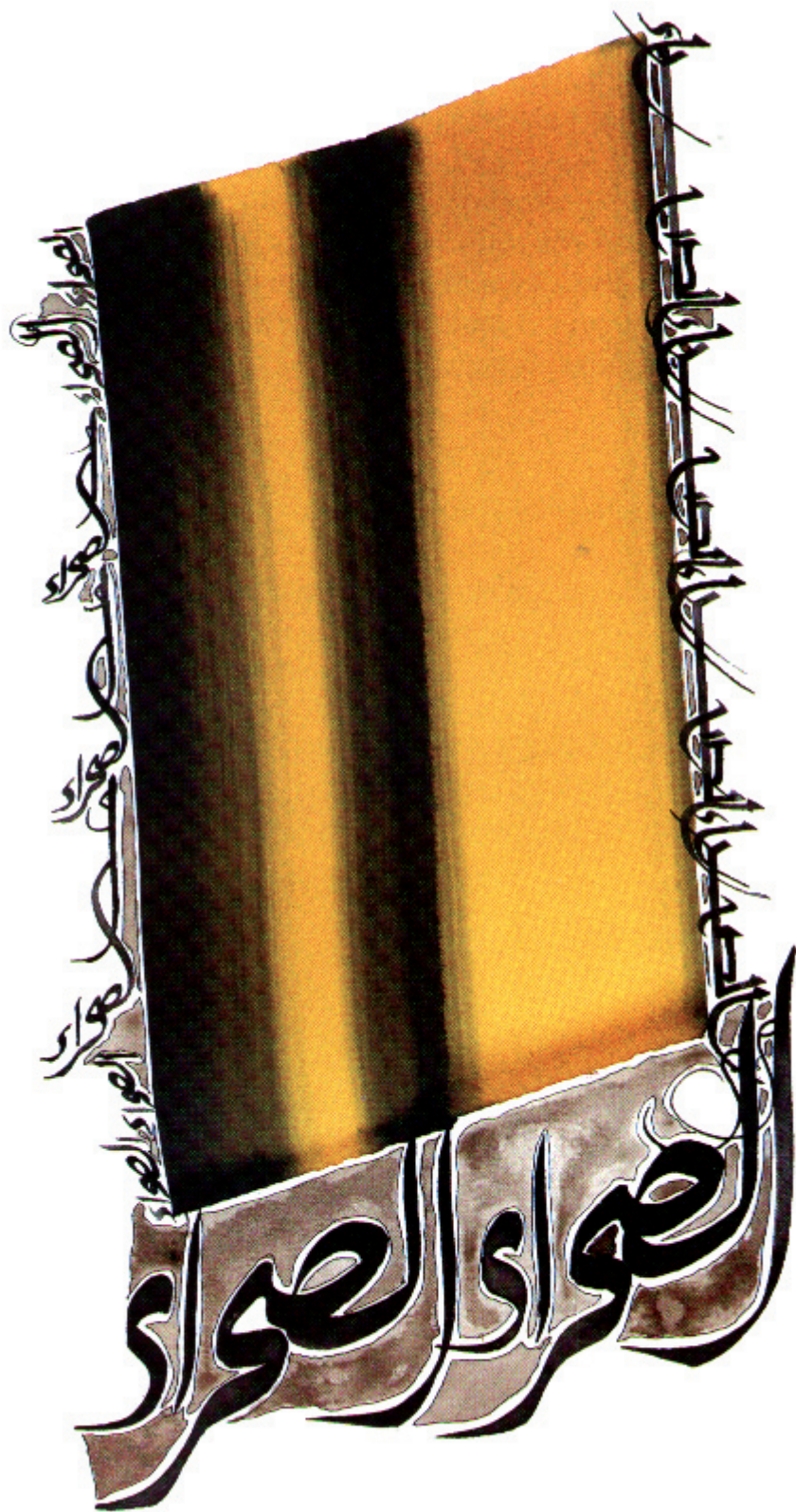
OTSESED TAGAJÄRJED

Koraani seitsmes peatükk kannab nime Araaf. Enamuste õpetlaste arvamus kohaselt asub Araaf Paradiisi ja Põrgu vahel. See on kõrgel kohal asuv paik, kuhu mõningad inimesed (peale kaalukausil heategude ja pattude kaalumist) lähevad. Usklikud, kelle patud ja heateod kaalukausil tasakaalus on, või midagi kaalukaussides pole (peale seda, kui nad oma heateod on pidanud ära andma), lähevad Araafi. Araafi elanikud näevad nii Paradiisi kui ka Põrgu elanikke.

Koraanis pole täpselt kirjas, mis Araafi elanikest lõpuks saab. Nende olukorda kirjeldatakse järgmiselt:

„Ja nende vahel on sein ja kõrgel mehed, kes tunnevad kõiki (st Paradiisi ja Põrgu elanikke) nende märkide (st helendavate või pilves nägude) järgi. Ja nad hüüavad Paradiisi kaaslaste „Rahu olgu teiega!“ Nad ei ole sinna (veel) sisenenud, kuid soovivad seda väga. Ja kui nende silmad pöörduvad (Põrgu)tule kaaslaste poole, ütlevad nad: „Meie Isand, ära pane meid ühte halvategija rahvaga.“ Kõrguse kaaslased hüüavad meestele (Põrgus), keda nad nende märkide järgi ära tunnevad: „See, mida te kogusite ja teie uhkus ei too teile nüüd mingit kasu.““ (Koraan 7:46-48)

Samas on olemas hadithe, mille kohaselt Araafi elanikud siiski viimaks Paradiisi pääsevad.

Pudrupotike keeda...

Autor: Sarah

MAROKO KEFTA LIHAPALLID VÕIKASTMES

KEFTA

Keftaks kutsutakse hakkliha. Lihapallid võid valmistada looma-, lamba- või kalkunihakklihast.

500 g hakkliha

2 spl. väga peenikeselt hakitud sibulat

2 spl hakitud peterselli

2 spl hakitud koriandrit

1 tl paprikapulbrit

1 tl jahvatatud köömen

¾ tl soola, või maitse jargi

¼ tl kaneeli

1/8 tl musta pipart

Kaste

4 spl võid

1 spl hakitud peterselli

1 tl sidruni mahla

1/5 tl safrani (valikuline)

Sega korralikult hakkliha, sibul, koriander, petersell ja maitseained. Kui aeg lubab lase hakklihale maitseainetega pool tundi või rohkem külmakapis seista, see laseb lihal ja maitseainetel kokku sulanduda. Vormi hakkliha väikesteks lihapallideks.

Sulata pannil või. Lisa lihapallid ja prae keskmisel kuumusel pidevalt segades, kuni lihapallid on üleni pruunid. Lisa sidruni mahl, petersell ja safran (kui kasutad). Jätka lihapallide praadimist mõned minutid, kuni kastmeks on jäänud sulatatud või. Serveeri kas saia või süües või kartulipüreega.

APELSINI JA REDISE SALAT

3 magust apelsini

12 punast redist

1 spl sidruni mahla

2 tl tuhksuhkurt

2 spl oliivõli

Sool

1 spl apelsiniõie vett (valikuline)

Kaneeli, väikesed piparmündi lehed serveerimisel

Koori apelsinid ja eemalda viljaliha kelmetest. Eemalda seemed, asetage apelsinid sõelale, et üleliigne mahl valja saada. Hoidke mahl alles. Pese ja viiluta õhukeselt redised, lisa apelsinid. Kastmeks sega kokku 2 spl alleshoitud apelsini mahl, oliivõli, suhkur, näpuotsatäis soola ja sidrunimahl. Vala salatisse ja sega ettevaatlikult. Aseta salat 15 minutiks külmikusse. Serveerimisel puista peale kaneeli ja piparmündi lehed.

MAROKO SIDRUNIKOOK

4 muna
1 ½ klaasi suhkurt
½ klaasi taimeõli
2 klaasi jahu
4 tl küpsetuspulbrit
½ tl soola
½ klaasi piima
2 spl värskelt pressitud sidruni mahla
1-2 sidruni riivitud koor
1 tl vanillisuhkurt

Soojenda ahi 180 °C

Mikserda munad ja suhkur tihedaks vahuks. Lisa tasapisi õli. Sõelu sisse soola ja küpsetuspulbriga segatud jahu ning seejärel piim. Sega tainas ühtlaseks ja lisa sidruni mahl, riivitud sidrunikoor ja vanillisuhkur.

Määri ümmargune koogivorm võiga. Vala tainas vormi ja küpseta 40 minutit 180°C juures.

صحيح البخاري

The Translation of the Meanings of

Sahîh Al-Bukhârî

Arabic-English

Volume 1

Translated by:

الدكتور محمد محسن خان

Dr. Muhammad Muhsin Khan
Formerly Director, University Hospital
Islamic University
Al-Madina Al-Munawwarah
Kingdom of Saudi Arabia

1682. Abdullah (raa) jutustas: Ma pole kunagi näinud Prohvetit (saws) mõnda palvet vael ajal sooritamas, välja arvatud kahel korral: ta palvetas maghribi ja iša palve koos ning fažri enne selle õiget aega (Muzdalifa, palverännaku ajal).

1685. Ibn Abbas (raa) jutustas: Prohvet (saws) käskis Al-Fadlil enda taga ratsutada ja Al-Fadl ütles, et Prohvet (saws) kordas talbijat kuni oli Žamarate¹ pihta kiivid ära visanud.

1690. Anas (raa) jutustas: Prohvet (saws) nägi üht meest, kes juhtis oma ohvriandi. Ta ütles: „Ratsuta sellega.“ Mees vastas: „See on ohvriand.“ Prohvet (saws) ütles (taas): „Ratsuta sellega.“ Mees ütles (taas): „See on ohvriand.“ Prohvet (saws) ütles kolmandat korda: „Ratsuta sellega.“

1700. Abdullah bin Abu Bakr bin Amr bin Hazm jutustas, et Amra bint Abdurrahman oli talle rääkinud: „Ziad bin Abu Sufyan kirjutas Aishale (raa), et Abdullah bin Abbas (raa) oli öelnud: „Kes saadab oma ohvrianni (Kaabasse), kõik, mis on keelatud palveränduritele muutub ka talle keelatuks, kuni ta ohvriand on ohverdatud (st 10. dhu-l-hižža).““ Amra lisas: „Aisha ütles: „Ei ole nii, nagu Ibn Abbas ütles. Ma ise tegin Jumala Sõnumitooja ohvrianni jaoks vanikud ja Jumala Sõnumitooja pani need ise oma ohvriannile kaela, seejärel saatis selle mu isaga (Mekasse), kuid midagi, mis on Jumala poolt lubatud, ei olnud talle keelatud kuni ohvrianni ohverdamiseni.““

1717. Ali (raa) jutustas: Prohvet käskis mul ohvrikaamli ohverdamist kontrollida, selle liha, naha ja kattelinad almuseks anda ja lihuniku palka mitte sellest lihast maksta.

124. peatükki sissejuhatus:

Ibn Umar (raa) ütles: Loomi, mida ohverdatakse (palverännaku ajal illegaalselt) jahtimise eest ja vande täitmiseks, ei tohi ohverdaja ise süüa, kuid teisi ohvreid on ohverdajal lubatud süüa. Ata ütles: „at-tamatu palverännaku ohvrilooma liha on lubatud süüa ja ka teistele süüa anda.“

1721. Ibn Abbas (raa) jutustas: Prohvetilt (saws) küsiti ühe mehe kohta, kes lasi oma pea enne ohvrilooma tapmist paljaks ajada. Ta (saws) vastas: „Sellest ei ole midagi, sellest ei ole midagi.“

1722. Ibn Abbas (raa) jutustas: Üks mees ütles Prohvetile (saws): „Ma tegin tawaf-al-ifada² enne kivikeste

viskamist.“ Prohvet (saws) vastas: „Sellest ei ole midagi.“ Mees ütles: „Ma lasin oma pea enne ohverdamist paljaks ajada.“ Prohvet (saws) vastas: „Sellest pole midagi.“ Mees ütles: „Ma tapsin oma ohvrilooma enne kivikeste viskamist.“ Prohvet (saws) vastas: „Sellest pole midagi.“

1729. Abdullah (raa) jutustas: Prohvet (saws) ja mõned tema kaaslastest lasid oma pead paljaks ajada, teised jälle lasid juuksed lühikeseks lõigata.

1734. Ibn Abbas (raa) jutustas: Prohvetilt (saws) küsiti enne õiget aega ohverdamise, juuste pügamise ja kivikeste viskamise kohta ja ta vastas: „Sellest ei ole midagi.“

1741. Abu Bakr (raa) jutustas: Ohverdamispäeval pidas Prohvet (saws) meile jutluse. Ta ütles: „Kas teate, mis päev täna on?“ Me vastasime: „Jumal ja Tema Sõnumitooja teavad paremini.“ Seejärel ta vaikus, kuni arvasime, et ta annab sellele päevale uue nime. Siis ütles ta: „Täna on ohverdamispäev.“ Me vastasime: „Jah, on küll.“ Siis ütles ta: „Mis kuu praegu on?“ Me vastasime: „Jumal ja Ta Sõnumitooja teavad paremini.“ Seejärel ta vaikus, kuni arvasime, et ta annab sellele kuule uue nime. Siis ütles ta: „On dhu-l-hižža kuu.“ Me vastasime: „Jah, on küll.“ Seejärel küsis ta: „Mis linn see on?“ Me vastasime: „Jumal ja Tema Sõnumitooja teavad paremini.“ Seejärel ta vaikus, kuni arvasime, et ta annab sellele linnale uue nime. Siis ta ütles: „Kas pole see mitte Püha Linn (Meka)?“ Me vastasime: „Jah, on küll.“ Ta ütles: „Tõesti, teie veri ja vara on üksteisele pühad nagu selle päeva pühadus sellel pühäl kuul selles linnas, kuni te kohtute oma lsandaga. Tõesti, kas pole ma teile Jumala sõnumit edasi andnud?“ Nad ütlesid: „Jah, oled küll.“ Ta ütles: „O Jumal, ole tunnistajaks. Neile, kes on kohal, on kohustuseks neile, keda siin pole, see (sõnum) edasi anda, kuna need, kellele see edasi antakse võivad sellest paremini aru saada kui need, kes on kohal. Vaadake ette, ärge salake peale mind justkui uskmatud lõigates läbi üksteise kõrid.“

1742. Ibn Umar (raa) jutustas: Minaas ütles Prohvet (saws): „Kas teate, mis päev täna on?“ Inimesed vastasid: „Jumal ja Tema Sõnumitooja teavad paremini.“ Ta ütles: „Täna on püha päev. Ja kas te teate, mis linn see on?“ Inimesed vastasid: „Jumal ja Ta Sõnumitooja teavad paremini.“ Seejärel Ta ütles: „See on püha linn (Meka). Ja kas teate, mis kuu praegu on?“ Inimesed vastasid: „Jumal ja Tema Sõnumitooja teavad paremini.“ Ta vastas: „See on püha kuu.“ Prohvet (saws) lisas: „Tõesti, Jumal on teinud teie vere, vara ja au üksteisele pühaks nagu selle päeva pühadus sellel pühäl kuul selles linnas.“ Ibn Umar (raa) jutustas: Ohverdamispäeval seisis Prohvet (saws) oma palverännakualustalasil.

¹ Kolm sammast, mis sümboliseerivad saatanat ja mille pihta palverännaku käigus peab Aabrahami kuulekuse meenutuseks kivikesi pilduma.

² Ümber Kaaba kõnd, mida palverändurid sooritavad peale Minaast tulekut 10. dhu-l-hižža päeval ja mis on üks palverännaku

naku käigus Žamara sammaste vahel ja ütles: „See (st 10. dhu-l-hižža) on suurim päev.“ Seejärel ütles ta mitmeid kordi: „O Jumal, ole tunnistajaks(, et olen su sõnumi edasi andnud). Seejärel jättis ta inimestega hüvasti. Inimesed ütlesid: „See on hüvastijātu palverännak.“

134. peatüki sissejuhatus:

Jabir ütles: „Prohvet (saws) viskas ohverdamispäeval (st 10. dhu-l-hižžal) kivikesed (Aqaba Žamara pihta) enne keskpäeva ja siis (st 11. ja 12. dhu-l-hižžal) peale päikese vajumist (st peale dohrit).

1747. Abdurrahman bin Yazid jutustas: Abdullah (bin Masud) (raa) viskas kivikesi poolest orust. Seega, ma ütlesin: „O Abu Abdurrahman, mõned inimesed viskavad kivikesi ülevalt (st oru tipust).“ Ta vastas: „Tema nimel, Kellel on ainsana õigus kummardatud olla, see on koht, kust see, kellele suura al-baqara ilmutati (st Muhammed (saws)) kivikesi viskas.“

1748. Abdurrahman bin Yazid jutustas: „Kui Abdullah (bin Masud) (raa) jõudis suure Žamara juurde, jäi Kaaba temast vasemale ja Minaa paremale ning ta viskas seitse kivikest (samba pihta) ja ütles: „Niimoodi viskas kivikesi see, kellele suura al-baqara ilmutati.“

138. peatüki sissejuhatus:

Ibn Umar (raa) ütles, et Prohvet (saws) ütles iga kivikest visates „allaahu akbar“.

1751. Salim jutustas: Ibn Umaril (raa) oli kombeks Dunya Žamara (kõige lähem Khaifi mošeele) pihta visata seitse väikest kivikest ja iga kivi visates ajal öelda „allaahu akbar“. Siis läks ta edasi, kuni jõudis siledale maale ning seisis seal pikalt, näoga qibla suunas Jumalat paludes, samal ajal käsi üles tõstes. Siis viskas ta kivikesi Wusta Žamara (keskmise) pihta ja läks vasemale. Ta seisis seal pikalt, näoga qibla suunas Jumalat paludes, samal ajal käsi üles tõstes. Siis viskas ta oru keskelt kivikesi Aqaba Žamara pihta, jäämata selle kõrvale, ning lahkus, öeldes: „Ma nägin Prohvetit (saws) nii tegemas.“

1755. Ibn Abbas (raa) jutustas: Inimestel kästi enne (Mekast) lahkumist käia ümber Kaaba (tawaf al-wada³), välja arvatud menstrueerivad naised, kes olid sellest vabastatud.

1756. Anas bin Malik (raa) jutustas: Prohvet (raa) palvetas dohri, asri, maghribi ja iša palve ja magas mõnda aega kohas, mida nimetatakse Al-Muhassab ning seejärel ratsutas Kaaba juurde, et selle ümber käia (tawaf al-wada).

1757. Aisha (raa) jutustas: Prohveti (saws) abikaasal Safiyya bint Huyail hakkas menstruaatsioon ning Jumala Sõnumitoojale (saws) anti sellest teada. Ta küsis: „Kas ta peab meid siin kinni?“ Inimesed ütlesid: „Ta on juba sooritanud tawaf al-ifada⁴.“ Ta vastas:

3 Viimane Kaaba ümber käimine enne Mekast lahkumist, millest need naised, kellel on mens, vabastatud on.

4 Kaaba ümber käimine, mis sooritatakse 10. dhu-l-hižžal

„Siis ei pea ta meid kinni.“

KITAB UL-'UMRA (OMRA RAAMAT) – VALITUD HADITHE

1773. Abu Hurairah (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Omra (väike palverännak) on lunastuseks pattudele, mis on tehtud selle ja eelmise omra vahel. Hažž al-mabruuri (Jumala poolt vastu võetud palverännaku) tasuks ei ole muud kui paradiis.“

1778. Qatadah jutustas: Ma küsisin Anasilt (raa): „Mitu korda sooritas Prohvet (saws) omra?“ Ta vastas: „Neli korda: 1. Hudaibiya omra dhu-l-qada kuul, kui uskmatud teda takistasid; 2. järgmise aasta dhu-l-qada kuu omra, peale seda, kui nendega (st uskmatutega) oli sõlmitud leping; 3. omra Al-Jiranast, kus ta sõjasaaki jagas.“ Ma arvan, et ta mõtles selle all Hunaini lahingu sõjasaaki. „4. Omra, mille ta sooritas koos oma hadžiga.“ Ma küsisin: „Mitu korda ta hadži sooritas?“ Ta (Anas) vastas: „Üks kord.“

1782. Ata jutustas: Ma kuulsin, kuidas Ibn Abbas (raa) ütles: Jumala Sõnumitooja küsis ühelt Ansaari (Mediina) naiselt: „Mis takistas sind meiega palverännakule tulemast?“ Ta vastas: „Meil on üks kaamel, millega teatud isa (st Abu see ja see) ja tema poeg (st tema abikaasa ja poeg) ratsutasid ja teise kaameli jätsid nad meile kastmise jaoks.“ Ta (saws) ütles: „Soorita omra, kui ramadaan kätte jõuab, sest ramadaanikuul sooritatud omra on (oma tasult) võrdne hadžiga.“ või midagi sarnast.

1787. Al-Aswad jutustas, et Aisha (raa) ütles: „O Jumala Sõnumitooja, inimesed naasevad, olles toonud kaks ohvrit (st hadži ja omra), mina aga naasen vaid ühega?“ Ta vastas: „Oota, kuni sa oma menstruaatsioonist puhtaks saad, mine At-Tanimi, võta ihraam ja (peale omra sooritamist), ühine meiega selles kohas. (Omra tasu) on vastavalt raskustele(, mida sa seda sooritades talusid).“

1797. Abdullah bin Umar (raa) jutustas: Iga kord, kui Jumala Sõnumitooja lahingust, hadžilt või omralt naases, ütles ta igal kõrgendikul kolm korda: „allaahu akbar“ ning seejärel: „lää ilääha illallaahu wahdähu lää šariikä lähu, lähul-mulku wa lähul-hämdu, wa huwa älää kulli šaijn qadiir. ääjibuun, tääibuun, ääbi-duun, sääžiduun, lirabbinää hämduun. sadaqa llaahu wadahuu wa nasara abdahu, wahžämäl ähzääbä wahdähu.“ (Ei ole jumalust peale Jumala; Ta on Üks ning tal ei ole partnereid. Kogu kuningriik kuulub Talle, kõik ülistus kuulub Talle, Ta on Kõikvõimas. Me naaseme patukahetsusega, teenides, kummardades ja Isandat kiites. Ta on hoidnud oma lubadust ja teinud Oma sulase võidukaks ja vaid Tema võitis kõik (uskmatute) liidud.“

1805. Zaid bin Aslam jutustas, et ta isa ütles: „Ma olin koos Ibn Umariga (raa) teel Mekasse, kui ta sai teate, et Safiyya bint Abu Ubaid on raskelt haige. Seega ta ja mis on palverännaku oluline osa, seega mida kõik peavad sooritama.“

kiirustas oma sammu ja kui aovalgus kadus, palvetas maghribi ja iša palve koos. Seejärel ta ütles: „Ma nägin, et kui Prohvetil (saws) oli reisil kiire, lükkas ta maghribi palvet edasi ja ühendas need (st palvetas maghribi ja iša üksteise otsa).“

KITAB UL-MUHSAR (MUHSARIS RAAMAT) – VALITUD HADITHE

4. peatüki sissejuhatus:

Ibn Abbas (raa) ütles: „Uus hadž on kohustuslik vaid asendamaks hadži, mis jäi pooleli isiklikust lõbust (n: oma naisega vahekorras olemise pärast) ja mitte asendamaks sellist hadži, mis jäi pooleli endast sõltumatult (n: raha sai otsa, jäid haigeks jne). Viimasel juhul tuleb lihtsalt oma ihraam lõpetada ja seda hadži ei pea uuega asendama. Kui tal on kaasas ohvriand ja ta ei saa oma hadži sooritada ega ohvrit ohverduspaika saata, ohverdab ta selle looma kohapeal. Kui ta saab aga oma ohvrianni ohverduspaika saada, ei tohi ta oma ihraami enne lõpetada, kui see on ohverduspaika jõudnud (st on ohverdatud).“ Malik ja teised on öelnud: „Ta peab oma ohvri looma ohverdama ning juuksed lõikama ükskõik kus ta ka ei oleks, ega pea seda (st pooleli jäänud hadži) asendama, kuna Prohvet (saws) ja tema kaaslased ohverdasid oma ohvri loomad ning lõikasid oma juuksed Al-Hudaibiyas ja lõpetasid oma ihraami enne, kui olid ümber Kaaba kõndinud või nende ohvri loom oli ohverduspaika jõudnud. Keegi ei ole märkinud, et Prohvet (saws) oleks kellelgi käskinud mingeid puudujäänud tseremooniaid asendada või midagi korrata. Al-Hudaibiya jääb aga Meka pühapaiga piiridest välja.“

1815. Kab bin Ujra (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) seisis Al-Hudaibiyas minu kõrval ja mu peast langes hulganisti täisid. Ta küsis minult: „Kas su täid teevad sulle muret?“ Ma vastasin jaatavalt. Ta käskis mul pea paljaks ajada.“ Kab lisas: „See värss: „... Ja kui keegi teist on haige või ta peanahal on haigus ...“ (2:196) ilmutati minuga seoses. Prohvet (saws) käskis mul siis kas kolm päeva paastuda või ühe faraqi (datlite)ga⁶ kuut vaest inimest toita või lammas ohverdada, mis iganes võimalik oli.“

1816. Abdullah bin Maqal jutustas: Istusin koos Kab bin Ujraga (raa) ja küsisin talt fidja⁷ kohta. Ta vastas: „See ilmutus saadeti spetsiaalselt minu juhtumi jaoks, kuid see kehtib ka üldiselt kõigile teile. Mind toodi Jumala Sõnumitooja (saws) ette ja täid kukkusid suurel hulgal mulle näkku. Prohvet (saws) ütles: „Ma ei oleks iial arvanud, et su probleem nii suureks osutub kui ma näen. Kas sa saad endale lammast lubada?“ Ma vastasin eitavalt. Siis ütles ta: „Paastu kolm päeva või toida kuut vaest, igapäev umbes poole saa' toiduga (ja lase oma pea paljaks ajada).“

1819. Abu Huraira (raa) jutustas: Jumala Sõnumitoo-

5 Muhsar on palverändur, kellel oli kavas sooritada kas hadž või omra, kuid keda selles miski või keegi takistab.

6 Mõõtühik; 1 faraq = 3 saa'; 1 saa' = 3 kg.

7 Kompensatsioon valesti tehtud või tegemata jäänud religioosse tseremoonia eest; tavaliselt kas toidus, rahas või ohvri loomana.

ja (saws) ütles: „Kes sooritab palverännaku Koja (st Kaaba) juurde, (ja samal ajal) ei lähene oma naisele suguühteks ega tee pattu, saab pattudest puhtaks kui vastsündinud laps.“

Kitab Žaza' Us-Siid ((palverännaku ajal) jahtimise eest karistamise ja muude üleastumiste raamat) – valitud hadithe

1821. Abdullah bin Abu Qatada jutustas: „Mu isa asus Al-Hudaibiya aastal (Meka poole) teele ja tema kaaslased astusid ihraam seisundisse, kuid tema mitte. Samal ajal informeeriti Prohvetit (saws) sellest, et vaenlane tahab teda rünnata, seega Prohvet (saws) läks edasi. Kui mu isa oma kaaslaste keskel oli, naersid osad neist isekeskis. (Mu isa ütles:) „Ma vaatasin üles ja nägin metseeslit. Ma ründasin seda, tapsin ta noaga ja võtsin kinni. Palusin, et mu kaaslased mind aitaksid, kuid nad keeldusid sellest. Hiljem söime me kõik selle liha. Kartsime, et võime Prohvetist (saws) maha jääda. Läksin Prohvetit (saws) otsima ja lasin oma hobusel kohati galoppi lasta ja kohati tavakiirusel kapata, kuni kohtusin keskööl ühe mehega Bani Ghifari hõimust. Ma küsisin temalt: „Kuhu Prohvet (saws) sinust jäi?“ Ta vastas: „Minust jäi ta Tahuni ja tal oli kavas keskpäeval As-Suqyas puhata.“ Ma läksin jälgi mööda edasi ning jõudsingi Prohvetini (saws). Ma ütlesin: „O Jumala Sõnumitooja, su kaaslased saavad sulle tervitusi ja paluvad sulle Jumala õnnistust. Nad kardavad maha jääda, seega palun oota neid.“ Ma lisasin: „O Jumala Sõnumitooja, ma tapsin metseesli, mul on osa selle lihast kaasas.“ Prohvet (saws) käskis inimestel seda süüa, kuigi kõik nad olid ihraami seisundis.“

1829. Aisha (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Viite sorti loomad on kahjulikud ja neid võib ka Pühas (Kojas) tappa: vares, harksaba, skorpion, hiir ja marutõves koer.“

1832. Said bin Abu Said Al-Maqburi jutustas: Abu Shuraih Al-Adawi ütles, et ta oli Amr bin Saidile öelnud, kui ta vägesid Mekasse (Abdullah bin Az-Zubairiga võitlemiseks) saatis: „O pealik, luba mul sulle jutustada, mis Jumala Sõnumitooja (saws) Meka vallutusele järgneval päeval ütles. Mu kõrvad kuulsid ja mu süda mõistis seda täielikult ning ma nägin Prohvetit (saws) omaenda silmadega, kui ta, peale Jumala ülistamist ja kiitmist, ütles: „Jumal ja mitte inimesed on teinud Mekast püha paiga, seega igaüks, kes usub Jumalasse ja Viimsesse Päeva, ei tohi siin ei verd valada ega puid maha raiuda. Kui keegi peaks väitma, et siin võitlemine on lubatud, kuna Jumala Sõnumitooja siin võitles, öelge talle: „Jumal lubas seda oma Sõnumitoojale ja mitte sulle.“ Prohvet (saws) lisas: „Jumal tegi mulle selle lubatuks vaid paariks tunniks sel kindlal päeval ja täna on selle pühadus sama kehtiv kui varem. Seega, need kes on kohal, peaksid sellest teatama neile, keda siin ei ole.““ Abu Shuraihilt küsiti: „Mis Amr vastas?“ „Ta (st Amr) vastas: „O Abu Shuraih, ma tean sellest rohkem kui sina: Meka ei kaitse ei patust, mõrtsukat ega varast.“

11. peatüki sissejuhatus: Ibn Umar (raa) ravis ihraami seisundis oma poega. Muhrimil on lubatud rohtu

võtta tingimusel, et selles ei ole parfüümi.

1835. Ibn Abbas (raa) jutustas: „Jumala Sõnumitoojal (saws) lasti kuppu, kui ta oli ihraami seisundis.“

13. peatüki sissejuhatus: Aisha (raa) ütles: „Ihraami seisundis naine ei tohiks kanda riideid, mis on lõhnastatud warsi⁸ või safraniga.“

1838. Abdullah bin Umar (raa) jutustas: „Üks inimene tõusis püsti ja küsis: „O Jumala Sõnumitooja, milliseid riideid on ihraami seisundis lubatud kanda?“ Prohvet (saws) vastas: „Ärge kandke särke, pükse ega peakatteid (n: turban) või kapuutsiga riideid. Kuid kui kellelgi ei ole kingi, siis võib ta kanda nahksokke tingimusel, et need on pahkluu kohalt lühikeseks lõigatud. Ärge kandke ka midagi, mis oleks lõhnastatud warsi või safraniga. Muhrima (st naissoost palverändur) ei tohi katta oma nägu ega kanda kindaid.“

1840. Abdullah bin Hunain jutustas: Abdullah bin Al-Abbas ja Al-Miswar bin Makhrama olid Al-Abwas eriarvamusel: Ibn Abbas ütles, et muhrim võib oma pead pesta, samal ajal kui Al-Miswar oli kindel, et ei tohi. Abdullah bin Abbas saatis mu Abu Ayyub Al-Ansari juurde ja ma leidsin ta kahe puuposti vahel lina taga pesemast. Ma tervitasin teda ja ta küsis, kes ma olen. Ma vastasin: „Ma olen Abdullah bin Hunain ja mind saatis sinu juurde Ibn Abbas, et küsida, kuidas Jumala Sõnumitooja ihraami seisundis oma pead pesi.“ Abu Ayyub Al-Ansari võttis linast kinni ja tiris seda alla nii palju, et ta pea nähtavale ilmus ja seejärel palus kellelgi endale vett pähe kallata. Talle kallatigi vett pähe ning ta hõõrus oma pead, juhtides käsi tagant ette ja eest taha, öeldes: „Ma nägin Prohvetit (saws) nii tegemas.“

1841. Ibn Abbas (raa) jutustas: Ma kuulsin, kuidas Prohvet (saws) Arafatil jutlust pidas, öeldes: „Kui muhrim kingi ei leia, võib ta ka (pahkluu lõigatud) nahast sokke kanda ja kui ta ei leia izaari (kere ümber keeratavat lina), võib ta pükse kanda.“

1852. Ibn Abbas (raa) jutustas: „Üks naine Juhaina hõimust tuli Prohveti (saws) juurde ja ütles: „Mu ema vandus, et sooritab palverännaku, kuid suri enne, kui see teoks sai. Kas ma tohin oma ema eest palverännaku sooritada?“ Prohvet (saws) vastas: „Soorita ta eest palverännak. Kui su emal oleks võlg olnud, kas oleksid selle ära maksnud? Seega, maksa ära võlg Jumala ees, sest Temal on rohkem õigus makstud saada.“

1854. Fadl bin Abbas (raa) jutustas: „Üks naine Khatami hõimust tuli (hüvastijätu palverännaku) aastal Prohveti (saws) juurde ja ütles: „O Jumala Sõnumitooja, mu isal on Jumala poolt kohustus palverännak sooritada, kuid ta on väga vana mees ja ei saa korralikult sadulas istuda. Kas see kohustus saab täidetud, kui ma sooritan palverännaku tema eest?“ Prohvet (saws) vastas jaatavalt.

1858. As-Saib bin Yazid (raa) jutustas: „Käisin (koos oma vanematega) Jumala Sõnumitoojaga (saws) palverännakul ja olin siis 7-aastane poisike.“

1861. Aisha (raa) jutustas: „Ma ütlesin: „O Jumala Sõnumitooja, kas peaksime pühadest lahingutest koos teiega osa võtma (džihaadis osalema)?“ Ta vastas: „Parim ja ülim džihaad on palverännak – hadž mabruur, mis on Jumala poolt vastu võetud.““ Aisha (raa) lisas: „Sellest ajast, kui ma seda Jumala Sõnumitoojalt kuulsin, olen otsustanud mitte hadži vahele jätta.“

1862. Ibn Abbas (raa) jutustas: Prohvet (saws) ütles: „Naine ei tohiks ilma oma mahramita (st abikaasa või lähisugulasest meheta, kellega ta abiellud ei tohi) reisida ja ükski mees ei tohiks naist külastada ilma viimase mahrami kohalolekuta.“ Üks mees tõusis püsti ja ütles: „O Jumala Sõnumitooja, ma tahan minna selle armeega lahingusse ja mu naine tahab minna palverännakule.“ Prohvet (saws) ütles (talle): „Mine temaga (palverännakule).“

1864. Qazaa, Ziyadi ori, jutustas: Abu Said, kes oli Prohvetiga 12 lahingut läbi teinud, ütles: „Ma kuulsin Jumala Sõnumitoojalt nelja asja, mis mu imetluse ja tänu pälvisid. Need on:

„1. Ükski naine ei tohiks reisida ilma oma mehe või muu mahramita rohkem kui kahe päeva teekond. 2. Kahel pühäl, st aid ul-fitril ja aid ul-adhal, ei ole paastumine lubatud.

3. Peale kahte palvet ei ole palvet: peale asrit kuni päikeseloojanguni ja peale fažrit kuni päikesetõusuni.

4. Ei ole lubatud (külastamiseks) reisida rohkem kui kolme mošeesse: masžid al-haram (Mekas), minu mošee (Mediinas) ja masžid al-aqsa (Jeruusalemas).“

1865. Anas (raa) jutustas: „Prohvet (saws) nägi kõndimas vana meest, keda ta kaks poega toetasid ja küsis tema kohta. Inimesed teatasid talle, et ta oli vandunud, et läheb jalgsi Kaabasse. Ta vastas: „Jumalal ei ole vaja, et see vana mees end piinaks,“ ja käskis tal ratsutada.

8 Teatud aine, mida kasutati kollaseks värvimiseks.

KORAANINURK

106. SUURA – QURAIŠ – QURAIŠ(IHÕIM) (4 äjät)

	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.	bismilläähi r-rahmäani r-rahiim.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1	Quraiši (<i>hõimu</i>) tavapärase kaitse ¹ eest ² ,	li-'ilääfi quraišin	لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ
2	(<i>nende</i>) suve- ja talvekaravanide ³ tavapärase (<i>kaitse</i>) eest	ilääfihim rihlätä š-šitää'i wa-š-šaiif.	إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
3	kummardagu nad selle Koja ⁴ Isandat,	fä-l-ja'budu rabba hääḍä l-bäit.	فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
4	Kes on neid näljast säästnud ning hirmu eest hoidnud.	ällāḍi aṭ'amahum-min žuu'in wa-'amanahum-min ḥauf.	الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَأَمَّنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۚ

¹ *ilääfi* tähenduseks on pakutud ka üksmeelt ja seda, mis Quraiši hõimu liikmed oma kaubandusreisidelt kaasa töid. (Tafsir Ibn Kathir, suura 106)

² See suura on otseselt seotud eelnevaga, kuna mõlemad jutustavad Jumala imelisest kaitsest Meka Quraiši hõimule. Prepositsioon „li-“ esimese värsi ees väljendabki grammatiliselt üllatust või hämmeldust. (Tafsir Ibn Katir, suura 106)

³ Talvel käisid Quraišide karavanid kauplemas lõunapool Jeemenis, suvel aga põhjapool Aš-Šaamis (ehk tänapäeva Süüria, Palestiina, Liibanoni, Jordaania aladel). Tänu sellele, et inimesed neid kui Kaaba haldajaid austasid, jõudsid nad oma reisidelt alati turvaliselt tagasi. (Tafsir Ibn Kathir, suura 106)

⁴ Kaaba

107. SUURA – ÄL-MÄÄ'UUN – VÄIKE ABI (7 äjät)

	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.	bismilläähi r-rahmäani r-rahiim.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1	Kas oled näinud seda, kes salgab Viimset Kohtupäeva	ärä'aitä llädi jukäddibu bid-diin.	أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ
2	ja seda, kes tõukab põlastusega endast ära orvu ⁵ ₆	fä-däälik ällädi jädu ^u l-jätiim.	فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ
3	ning ei innusta vaeste toitmist ⁷ ?	wa lää jāḥuḍḍu 'älä ṭa'aami l-miskiin.	وَلَا يَحْضُرُّ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ
4	Ja häda neile palvetajaile,	fä-wäilul-li-l-muşalliin	فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ
5	kes on oma palvete suhtes hoolimatud ⁸	ällädiinä hum 'än şaläätihim säähuun.	الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
6	ning kes (teevad head vaid) teiste nähes ⁹	ällädiinä hum juraa'uun	الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُونَ
7	ja keelduvad väiksemagi abi ¹⁰ andmisest.	wa-jämna'uunä l-mää'uun.	وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

⁵ Sahl bin Sad (رضي الله عنهما) jutustas: Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Mina ja see, kes hoolitseb orvu eest ja annab talle elatist, on Paradiisis nii,” ja ta pani oma nimetissõrme ja keskmised sõrmed kokku. (Sahih Al-Bukhari 8/6005)

⁶ Vaata ka 89:17-18.

⁷ Abu Hurairah (رضي الله عنه) jutustas: Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „See, kes hoolitseb lese või vaese eest, on nagu *mužāhid* (püüdleja, võitleja), kes võitleb Jumala tahte eest (püüdleb Jumala tahte poole) või nagu see, kes palvetab kogu öö ja paastub kogu päeva.” (Sahih Al-Bukhari 7/5353)

⁸ Ibn Abbas (رضي الله عنه) jutustas: „See tähendab kahepalgelised, kes palvetavad avalikkuse ees, kuid mitte omaette olles.“ (At-Tabari 24:632)

Masruq ja Abu Ad-Duha on öelnud, et see käib nende palvetajate kohta, kes palvetavad väljaspool selle palve aega (At-Tabari 24:631)

See võib ka käia nende palvetajate kohta, kes alati oma palvega hiljaks jäävad või kes ei täida kõiki palve tingimusi, alustalasid ega kohustusi või kes palvetavad ilma palveks keskendumata. (Tafsir Ibn Kathir, suura 107)

Vaata ka 4:142.

⁹ Abu Yazid ütles: Ma kuulsin Abdullah bin Amrit (رضي الله عنه) ütlemas, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kes tahab, et inimesed tema tegudest kuuleksid, sellest kuuleb Jumal, kes kuuleb Oma loomingut, ja teeb temast põlatu ning alandatu.“ (Ahmad 2:212)

¹⁰ Abu Al-Ubaydin küsis Ibn Masudilt (رضي الله عنه) *al-mää'uuni* kohta. Ta vastas: „See on see, mis inimesed üksteisele annavad, nagu kirves, pott, ämber ja muu sarnane.“ (At-Tabari 24:639)

108. SUURA – ÄL-KÄWÄR¹¹ – KÜLLUSLIK NEKTAR (PARADIISIJÕGI) (3 äjät)

	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.	bismilläähi r-rahmäani r-rahiim.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1	Tõesti, me oleme sulle (<i>Muhammed</i>) andnud <i>äl-käw äri</i> (Küllusliku Nektari) ^{12 13 14 15} ,	innä ä'tajjnääkä l-käutar.	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
2	seega palveta oma Isanda poole ja ohverda (vaid Talle).	fa-şalli li-rabbikä wanhar.	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ
3	Tõesti see, kes sind (<i>Muhammed</i>) vihkab, saab olema ära lõigatud (kõigest heast).	innä šääni'akä huwa l-äbtar.	إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

¹¹ Anas (رضي الله عنه) jutustas: Kord olime Jumala Sõnumitoojaga (صلى الله عليه وسلم) mošees ja ta jäi tukkuma. Seejärel tõstis ta pea ja naeratas. Me küsisime: „O Jumala Sõnumitooja, mis ajas sind naerma?” Ta vastas: „Tõesti, mulle ilmutati üks suura.” Seejärel luges ta ette: (suura 108) ja ütles: „Kas teate, mis on *äl-käw är*?” Me vastasime: „Jumal ja Tema Sõnumitooja teavad paremini.” Ta vastas: „Tõesti, see on jõgi, mille mu Võimas ja Majesteetlik Isand on mulle lubanud ja selles on lõputult head. See on veekogu, mille äärde mu kogukond Viimsel Kohtupäeval tuuakse. Selle anumad on nii arvukad kui tähed taevas. Siis takistatakse üht Jumala sulast nende hulgast (sinna tulemast) ja ma ütlen: „Mu Isand, tõesti, ta on minu kogukonnast.” Siis Ta (Jumal) ütleb: „Tõesti, sa ei tea, mida ta peale sind (usku) tõi.” (Sahih Muslim 1:300)

¹² Anas (رضي الله عنه) jutustas: Kui Prohvet (صلى الله عليه وسلم) tõsteti üles taevasse, ütles ta (kui oli tagasi tulnud): „Ma jõudsin jõe äärde, mille kaldad olid õõnsatest pärlitest telkidest. Ma küsisin Gaabrielilt: 'Mis (jõgi) see on?' ja ta vastas: 'See on *Äl-Käw är*.'“ (Sahih Al-Bukhari 6/4964)

¹³ Abu 'Ubaida jutustas: Ma küsisin Aishalt (رضي الله عنها) värsi kohta „Tõesti, me oleme sulle andnud *äl-käw äri*.” Ta vastas: „*Äl-Käw är* on Prohvetile (صلى الله عليه وسلم) antud jõgi, mille kaldad on õõnsad pärlid (telgid õõnsatest pärlidest) ja milles on lugematul arvul anumaid, nagu tähti. (Sahih Al-Bukhari 6/4965)

¹⁴ Al-Bukhari on kirja pannud, et Abu Bishr jutustas: Sa'id bin Jubair ütles, et Ibn Abbas (رضي الله عنه) ütles *Äl-Käw äri* kohta: „See on hea, mis Jumal on lasknud Oma Sõnumitoojale (صلى الله عليه وسلم) osaks saada.“ Ma ütlesin Said bin Jubairile: „Aga inimesed räägivad, et see on jõgi paradiisis.“ Said vastas: „Jõgi paradiisis ongi osa heast, mis Jumal on oma Sõnumitoojale (صلى الله عليه وسلم) lasknud osaks saada.“ (Fath Al-Bari 8:603)

¹⁵ Ibn Umar (رضي الله عنهما) jutustas: Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Äl-Käw är* on jõgi Paradiisis, mille kaldad on kullast ja mis voolab pärlitel. Selle vesi on valgem kui piim ja magusam kui mesi.” (Ahmad 2:67)

FATWANURK

Ohverdamine aid ul-adhal

PARIMAD LOOMAD OHVERDAMISEKS

Küsimus: Mis on ohverdamiseks parem: kas ohverdada lammas või osa lehmast?

Vastus: Parim ohvriloom on kaamel, seejärel lehm, seejärel lammas, seejärel osa lehmast.

Osad õpetlased (nagu näiteks Maalik) arvavad küll, et parim on noor lammas, siis lehm ja siis kaamel, kuna Prohvet Muhammedil (saws) endal oli kombeks ohverdada kaks jäära (üks oma pere eest ja üks kogukonna nende liikmete eest, kes ohverdada ei saa), kuid Prohvet (saws) valis vahel võimalikest just kõige lihtsama, et mitte oma umma jaoks, kes tema tegusid järgivad, asju liiga keeruliseks teha. Mitmetes hadithides on ta aga öelnud, et kõige parem ohvriloom on kaamel, seejärel lehm, seejärel lammas, nagu juba mainitud sai.

Islam Q&A

TINGIMUSED OHVRILOOMALE

Küsimus: Milline peaks olema loom, mida ohverdada või tohin ma ohverdada ükskõik millise lamba?

Vastus: Ohvriloomale on kuus tingimust:

1. See peab kuuluma ohvriloomade nimekirja, st olema kas kaamel, piimakarja loom, lammas või kits.
2. See peab olema jõudnud teatud ikka: lamba puhul kuus kuud ja teiste loomade puhul eas, mida nende puhul peetakse täiskasvanuks.
3. Sellel ei tohi olla ohverdamiseks sobimatuid vigu:
 - a) nähtavat silmadefekti (n: sissevajunud või liialt punnis silmad),
 - b) haigust, mille sümptomid on igati nähtavad (n: palavik, haavad kehal jne),
 - c) nähtavat lombakust, mis takistab looma normaalselt käia,
 - d) liigne kõhnus.

Need neli teevad looma ohverdamiseks sobimatuks. Samuti on loom sobimatu, kui tal on teisi sarnaseid või kirjeldatust hullemaid vigu (n: ühest või mõlemast silmast pime; kui loom on söönud rohkem kui kannatada suudab, kuni ohu möödumiseni; kui loomal on

olnud raskusi poegimisega, kuni ohu möödumiseni; kui loomaga on midagi juhtunud, mille tulemusel ta võis surra (n: kukkumine, poomine jm), kuni ohu möödumiseni; loom, kes ei suuda üldse käia; loom, kellel on jäse küljest lõigatud jmt.)

4. Loom peab kuuluma sellele, kes seda ohverdada tahab või tal peab olema luba omanikult. Ohverdus ei ole kehtiv, kui ohverdatus loom ei kuulu sellele, kes selle ohverdada (n: loom on varastatud, vägisi omanikult võetud vm).

5. Kellelgi teisel ei tohi olla selle looma suhtes õigusi, st näiteks panditud looma ei või ohverdada.

6. Ohverdada tuleb islami seaduse järgi õigel ajal, mis on peale aidi palvet ohverduspäeval kuni 13. dhu-l-hiž-ža päikeseloojanguni.

Ohverdada on lubatud nii päeval kui öösel, kuigi parem oleks seda teha päeval ajal. Kõige parem oleks ohverdada aidi päeval kohe peale jutlust, kuna mida varem seda tehakse, seda parem – see näitab meie püüdlust võimalikult kiiresti head teha.

Islam Q&A

OHVRILOOMA VANUS

Küsimus: Kui vana peaks olema ohvriloom?

Vastus: Islami õpetlased on ohvrilooma vanuses üksmeel ning nooremaid loomi kui see vanus ei ole lubatud ohverdada.

Islami seadus õpetab, et kaamelid, lehmad ja kitsed peaksid olema thaniyya või vanemad, lambad aga jadha'a või vanemad. Nende vanuste interpreteerimisel on aga väikesed eriarvamused.

Šeikh Ibn Uthaymeen on öelnud, et kaamli thaniyya on viis aastat, lehma oma kaks aastat, lamba jadha'a aga pool aastat. Samal arvamusel on ka enamus teisi õpetlasi.

Islam Q&A

MIDA OHVERDAMISEL ÕELDA?

Küsimus: Kas on mõni spetsiifiline dua, mida peaks ohverdamisel lausuma?

Vastus: Ohverduse ajal on sunnaks öelda: „bismillaah,

wa Allaahu akbar, Allaahumma haadha minka wa laka, haadha 'anni" (või haadha 'an ja selle nimi, kelle eest ohverdatakse, kui ohverdate kellegi teise eest, Allaahumma taqabbal min (nimi) wa aali (nimi)).

(Jumala nimel, Jumal on Suurim. O Jumal, see on Sinult ja Sulle. See on minu poolt. (või see on (nimi) poolt, o Jumal, võta (nimi)lt ja (nimi) perekonnalt vastu.)

Kohustuslik on öelda bismillaah, ülejäänud ei ole kohustuslik vaid vabatahtlik, kuid soovitatav (mustahabb).

Islam Q&A

BISMILLAAH ÜTLEMISE TINGIMUSED

Küsimus: Mis on ohvri üle bismillaah ütlemise tingimused, eriti kui ohverdaja ei palveta?

Vastus: Selle poolt ohverdatud liha, kes ei palveta, ei ole halal, öelgu ta siis ohverdades bismillaah või mitte.

Õpetlastel on bismillaah ütlemise puhul kolm eriarvamust:

1. See on vaid mustahabb, mitte kohustuslik. (Shafi'i arvamus)
2. See on liha halal olemise tingimuseks, kuid kui ohverdaja selle kogemata unustab, on liha ikka halal. (Hanafi, Maaliki, Hanbali arvamus)
3. See on väga oluline ja ka unustamisel või ignorantsusest tingitult ei ole liha halal, kui selle ohverdamisest ei ole öeldud bismillah. (Zaahiri, Ibn Taymiyah) Ibn Uthaymeen on öelnud, et see on kõige korrektsem arvamus (toetudes 6:121 ja hadith, mille Prohvet (saws) ütles: „Kui veri voolab ja selle juures on Jumala nime nimetatud, siis sööge.“).

Seega peaks ohverdaja kindlasti palvetaja olema ja ohverdades ütleva bismillaah. Soovituslik (mustahabb) on ka lisada allaahu akbar, seega ohverdamisest öelda: bismillaah wallaahu akbar (Jumala nimel, Jumal on Suurim) (Al-Bukhari 5558, Muslim 1966).

Islam Q&A

KAS ÖELDA VALJUSTI?

Küsimus: Kas on lubatud oma kavatsus valjult välja öelda, kui soovin näiteks oma surnud isa eest ohvri looma tappa ja öelda: „O Jumal, see ohver on minu isa ... eest,“ või piisab sellest, kui ütlen seda vaid mõttes?

Vastus: Kavatsuse koht on südames ja see, mida inimese oma südames kavatseb, on ka piisav. Valjusti ei ole vaja midagi öelda, pigem öelda oma südames bismillaah wallaahu akbar ja see on täiesti piisav.

Samas ei ole ka vale, kui soovid lisada: „O Jumal, see oh-

ver on minu isa ... eest,“ kuid see ei tähenda, et peaksid seda valjusti ütleva.

Standing Committee for Academic Research and Issuing Fatwas

OHVERDAJA EI TOHI JUUKSEID EGA KÜÜSI LÕIGATA

Küsimus: Kas mehel või naisel, kes soovib ohvri looma ohverdada, on lubatud juukseid ja küüsi lõigata? Millest peaks ohverdaja loobuma, kui dhu-l-hižža on juba alanud?

Vastus: Kui dhu-l-hižža on alanud, on ohverdaja jaoks juuste, küünte või naha eemaldamine keelatud (Muslim 1977). Õpetlased on eri seisukohal, kas see on haram (keelatud) või makruuh (väga ebasoovitav), kuid seadus ise on üldine ning kehtib igapäevase kohta, kellel on plaanis ohverdada, olgu siis tegemist mehe või naisega.

Šeikh Ibn Baaz on öelnud, et naistel, kellel on plaanis ohverdada, on õigus oma juukseid (patsist) lahti teha, neid kammida ja pesta ning kui sel ajal juukseid välja kukub, siis sellest ei ole midagi.

Ohverdajale ei ole midagi muud keelatud, st ta võib kanda tavalisi riideid ning olla ka oma abikaasaga vahekorras.

Islam Q&A

KUI OHVERDAJA ON JUUKSEID LÕIGANUD, KAS SIIS OHVER KEHTIB?

Küsimus: Kui dhu-l-hižža kuu on alanud ja see, kellel on plaanis ohverdada, oma juukseid lõikab, kas siis tema ohver võetakse vastu?

Vastus: Jah, tema ohver võetakse vastu, kuid ta on teinud pattu. Laialdane arvamus, nagu juuste, küünte või naha eemaldamine ohvrianni vastuvõtmatuks teeb, ei vasta tõele, kuna ohverdamine sellest illegaalseks ei muutu.

Šeikh Ibn 'Uthaymeen

KAS OHVERDAMISE LÄBIVIJA, KELLE POOLT OHVER EI OLE, VÕIB JUUKSEID LÕIGATA?

Küsimus: Kui mul on palutud ühe teise mehe eest ohvri looma ohverdada, kas ma võin siis oma juukseid dhu-l-hižža ajal lõigata?

Vastus: Jah, see on sulle lubatud, kuna juuste, küünte ja naha eemaldamise keelt kehtib sellele, kelle poolt ohver on, ehk siis ohvri looma omanikule. Sellele, kes lihtsalt lihunikuga osa täidab, see seadus ei kehti.

Šeikh Ibn Baaz

KUIDAS OHVRILIIHA JAGADA?

Küsimus: Kuidas peaks jaotama ohvrilooma liha?

Vastus: Paljudes hadithides on juttu olnud sellest, et osa liha tuleks ise süüa ning osa anda almuseks.

Põhiliseks arvamuseks on, et kolmandik tuleks ise süüa, kolmandik kingiks ning kolmandik almuseks anda. On ka teine arvamus, mille kohaselt poole võib ise süüa ja poole almuseks anda. Erinevus tuleneb sellest, milline osa on mustahabb (soovitav). Ülejäänud looma osad võib anda almuseks.

Mis puutub ise söömisesse, siis see on mustahabb (soovitav), kuid mitte waažib (kohustuslik), kuna enamik õpetlasi interpreteerib värsse, mis ütlevad „sööge“ (22:28 ja 36) pigem julgustusena ja loana kui käsuna.

Šeikh Muhammed Salih Al-Munajjid

KAS OHVRILIIHA VÕIB USKMATULE ANDA?

Küsimus: Kas ka uskmatule võib osa ohvrilihist anda?

Vastus: Uskmatule võib anda ohvrilihist almust, tingimusel et tegemist on uskmatuga, kes on moslemitega rahujalal ega sõdi nende vastu.

Šeikh Ibn 'Uthaymeen

KAS OHVRILOOMA OSTMISEKS VÕIB LAENU VÕTTA?

Küsimus: Kas ohvrilooma ostmiseks võib või isegi peab laenu võtma?

Vastus: Šeikh Ibn Baaz on öelnud, et islami seaduses ei ole midagi, mis tõendaks, et ohverdamine on kohustuslik. Pealegi võib küsimus tekkida vaid juhul, kui inimene on rikas: kas ohverdamine muutub talle siis kohustuslikuks?

Mõlemal juhul (ükskõik, kas ohverdamine on sellele, kes selleks võimeline on, kohustuslik või väga soovitatav), ei ole mingit kohustust ohvrilooma ostmiseks laenu võtta. Kuid kas see võib olla soovitatav? Vastus on, et soovitatav on võtta ohvrilooma ostmiseks laenu, kui ohverdaja teab kindlalt, et on võimeline seda tagasi maksma (st n: ta töötab, hetkel sellist raha käes ei ole, aga järgmisel palgapäeval saab ta vabalt laenu ära maksta).

Islam Q&A

KAS VENNAD VÕIVAD OHVRILOOMA JAGADA?

Küsimus: Kas mul ja mu vennal on lubatud ohvrilooma jagada, kuigi meil on kummalgi oma kodu ja elame erinevates linnades? Meie ema elab osa aega

minu ja osa aega venna pool sellest ajast, kui meie isa suri. Kui ema ohvrilooma oma raha eest ostab, kas see ohver on siis ka minu ja mu venna perele kehtiv?

Vastus: Enamus õpetlasi nõustuvad, et ohverdamine ei ole kohustuslik vaid on sunna muakkada. Šeikh Ibn 'Uthaymeen on öelnud, et arvamus, mille kohaselt see on kohustuslik on küll tugevam kui see, et see ei ole kohustuslik, kuid kohustuslikkust sõltub täiesti sellest, kas inimene on selleks ka võimeline.

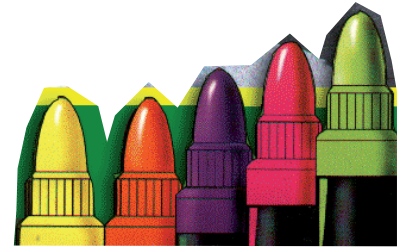
Prohvet Muhammed (saws) on meile õpetanud, et üks lammas on piisav mehe ja kogu tema perekonna eest, olgu pereliikmeid nii palju kui tahes.

Pereliikmete hulka loetakse sellisel juhul naist, lapsi ja kõiki muid sugulasi, kes ühe katuse all koos elavad ja kelle peale pereisa kulutab. Kuid need, kes elavad eraldi majas ja kellel on oma leibkond, siia hulka enam ei kuulu ning peavad oma ohvrilooma ostma.

Kui te elate vennaga erinevates majades, siis peate kumbki oma ohvrilooma muretsema, isegi kui aidi ajal samas majas kokku saate.

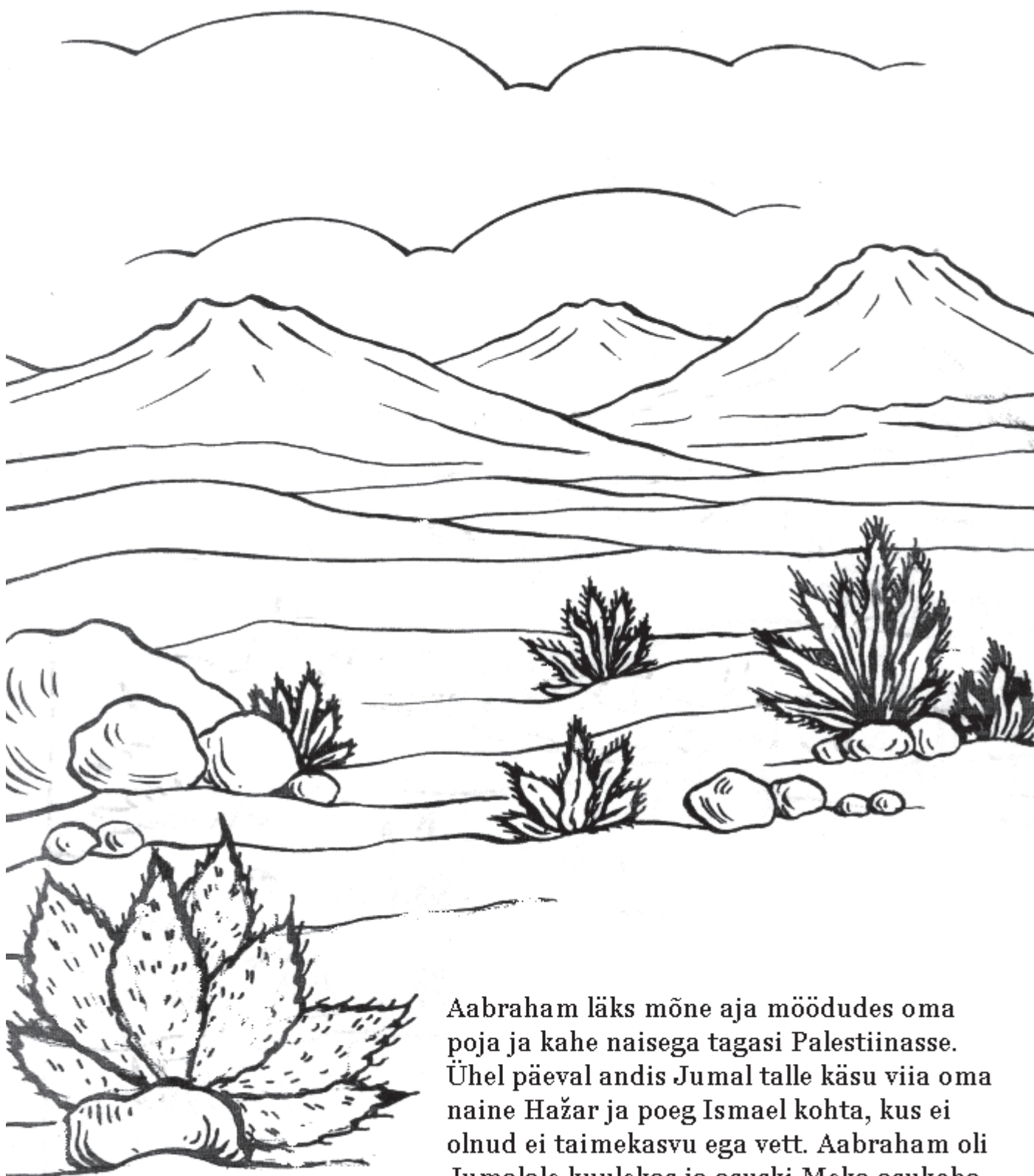
Mis puutub aga teie emasse, siis tema ohver on kehtiv temale ja sellele perekonnale, kelle juures ta peatub.

Islam Q&A

Jumala prohvet Aabraham oli abielus Saara nimelise naisega. Mõlema suureks kurvastuseks ei olnud neil lapsi. Nad lahkusid türannliku valitseja eest põgenedes koos prohvet Lottiga oma kodumaalt ja asusid elama Egiptusesse.

Inimesed, kes Aabrahamiga kokku puutusid, õppisid kiiresti teda kõrgelt hindama, nii ka Egiptuse valitseja, kes kinkis Saarale orjatari nimega Hažar. Saara kinkis orjatari oma mehele, et too Hažari endale naiseks võtaks ning temaga lapsi saaks. Nii abielluski Aabraham Hažariga ja nad said peagi ilusa poisslapse, kellele pandi nimeks Ismael.

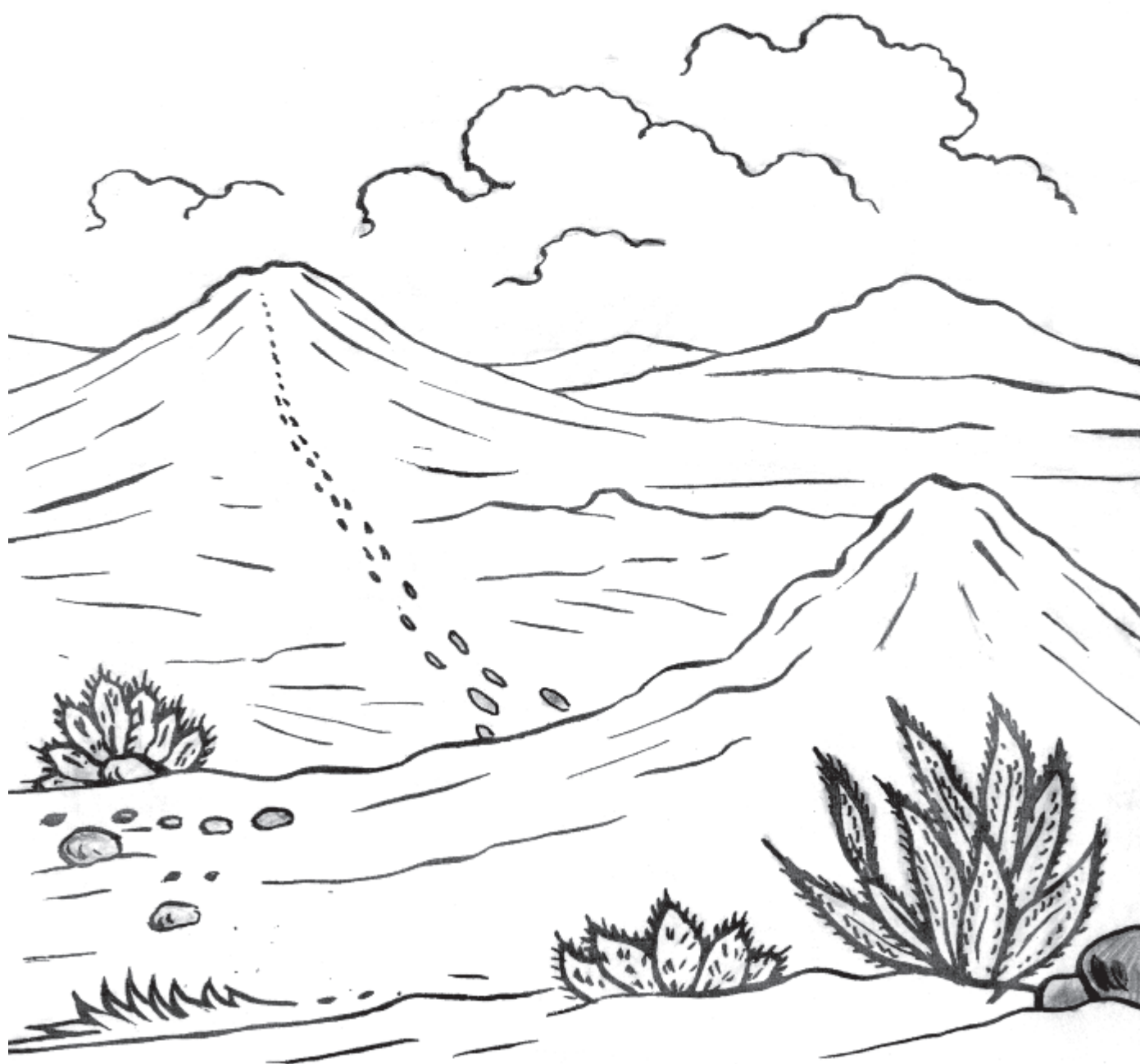
Aabraham läks mõne aja möödudes oma poja ja kahe naisega tagasi Palestiinasse. Ühel päeval andis Jumal talle käsu viia oma naine Hažar ja poeg Ismael kohta, kus ei olnud ei taimekasvu ega vett. Aabraham oli Jumalale kuulekas ja asuski Meka asukoha poole teele.

Kohale jõudnud, oli ta sunnitud lahkuma ja jätma oma naise ja lapse sellesse tol ajal täiesti tühja paika. Enne lahkumist küsis Hažar Aabrahamilt: "Kas Jumal käskis sul seda teha?" Aabraham ei vastanud. Hažar küsis uuesti. Alles kolmandale küsimusele vastas Aabraham raskel südamel: "Jah!" "Siis ei jäta Ta meid ka maha!" oli Hažar kindel.

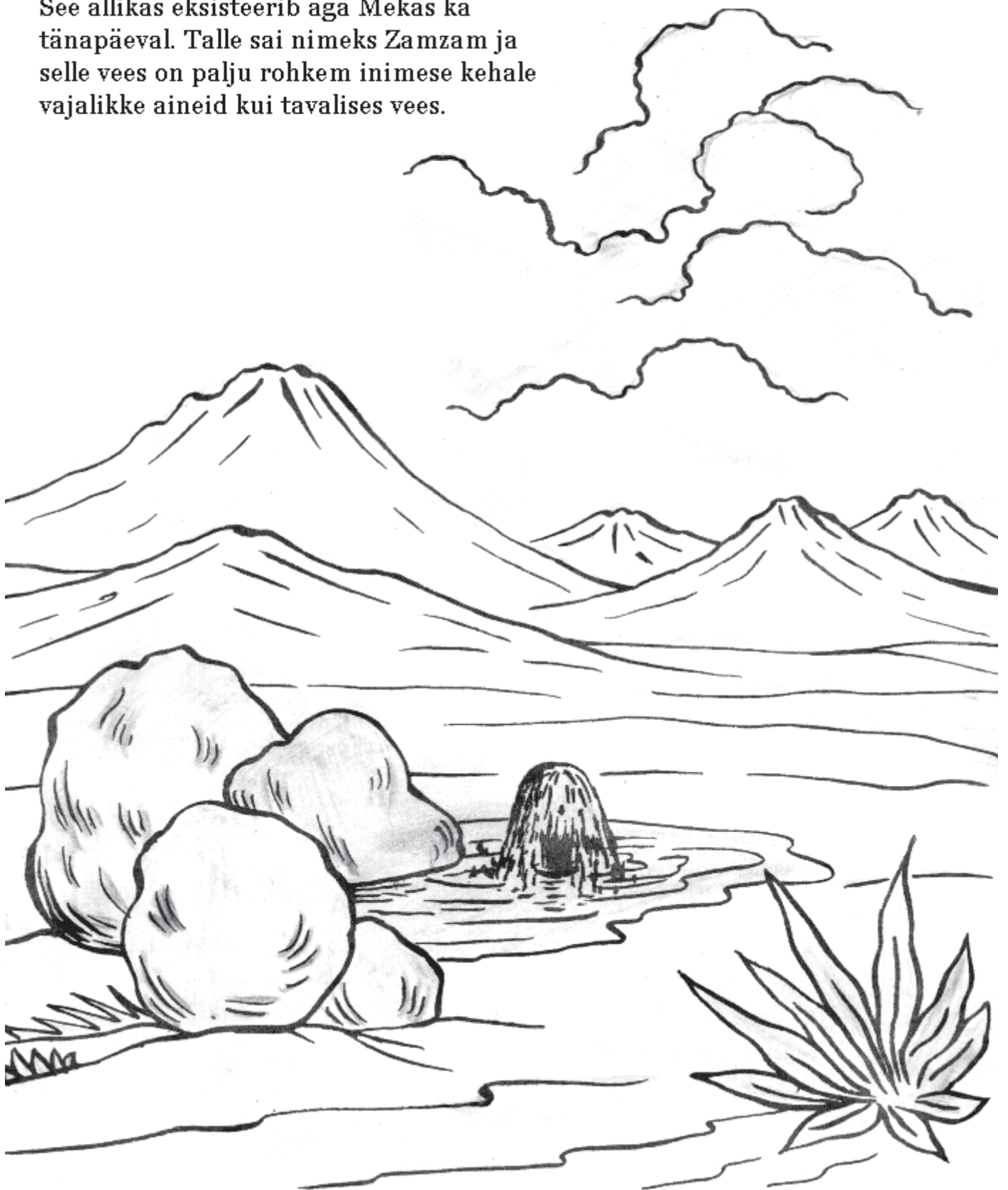

Hažar oli väga kannatlik, kuni nende toidu- ja joogivarud olid täiesti otsas. Siis hakkas ta oma poja pärast muretsema. Ismael nuttis nälja pärast, kuid ta emal ei olnud talle enam midagi anda. Ta pani oma poja maha ja ronis Safa künka otsa, et paremini näha, kas kusagil ei ole vett. Sealt läks ta edasi Marwa künkale, siis jälle tagasi Safale ja nii seitse korda edasi-tagasi, ilma et ta oleks midagi leidnud.

Meeleheites vaatas ta oma poega ja oma suureks üllatuseks nägi ta tolle jalge all sillerdamas allikat. Vett tuli nii palju, et beebi hakkas juba uppuma. "Zam, zam! (Aitab, aitab!)" hüüdis Hažar ja allikas ei kasvanud enam. Hažar kustutas oma janu ja imetas lapse.

See allikas eksisteerib aga Mekas ka tänapäeval. Talle sai nimeks Zamzam ja selle vees on palju rohkem inimese kehale vajalikke aineid kui tavalises vees.

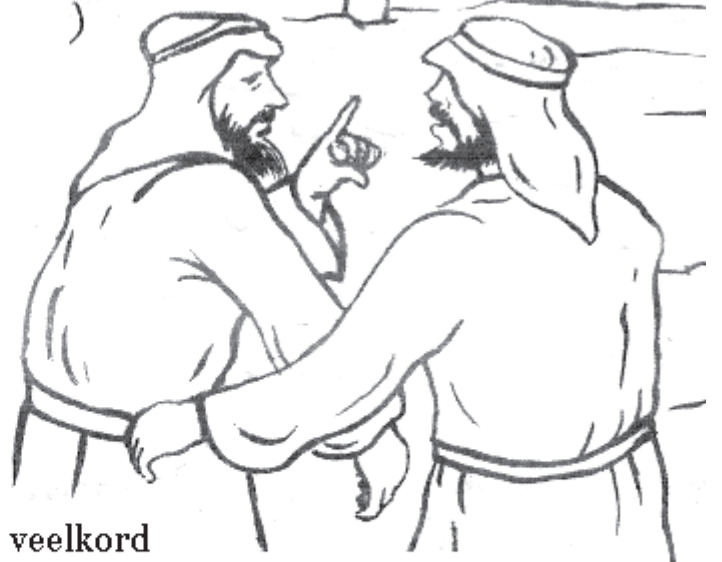
Hažar jäigi oma pojaga Zamzami allika juurde elama. Ühel päeval peatus nende juures üks karavan. Selle karavani liikmed olid oma rännakul näinud kõrbes linde ja olid neile järgnenud - kus on linnud, seal peab olema ka vesi. Nad küsisid Hažarilt, kas võivad tema juurde jääda ja tema allikast vett ammutada. Hažar nõustus. Nii pandi alus Meka linnale.

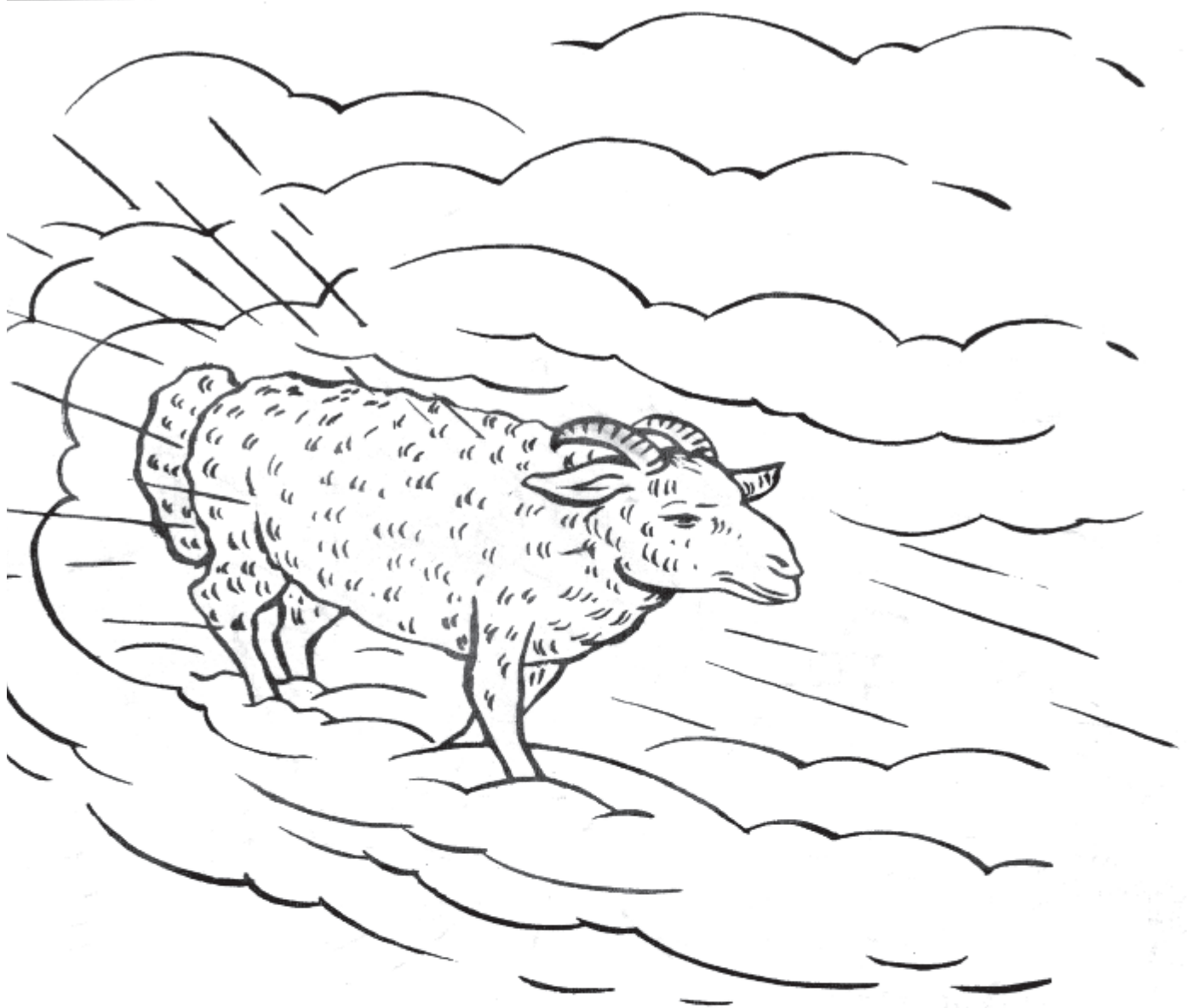

Aastad möödusid ja Aabraham tuli tagasi Mekasse. Ismaelist oli saanud tark ja tubli noor mees ja Mekast, mis oli varem olnud vaid lõputu kõrb, inimestest kihav asundus. Kui Aabraham taas oma poega näha sai, paisus ta isaarmastus veelgi suuremaks.

Jumal tahtis aga Aabrahami ustamust veelkord proovile panna. Ta saatis Aabrahamile unenäo, kus too nägi end oma poja kõri läbi löikamas.

Aabraham sai aru, et see oli talle ilmutuseks ja ta peab oma poja Jumalale ohverdama.

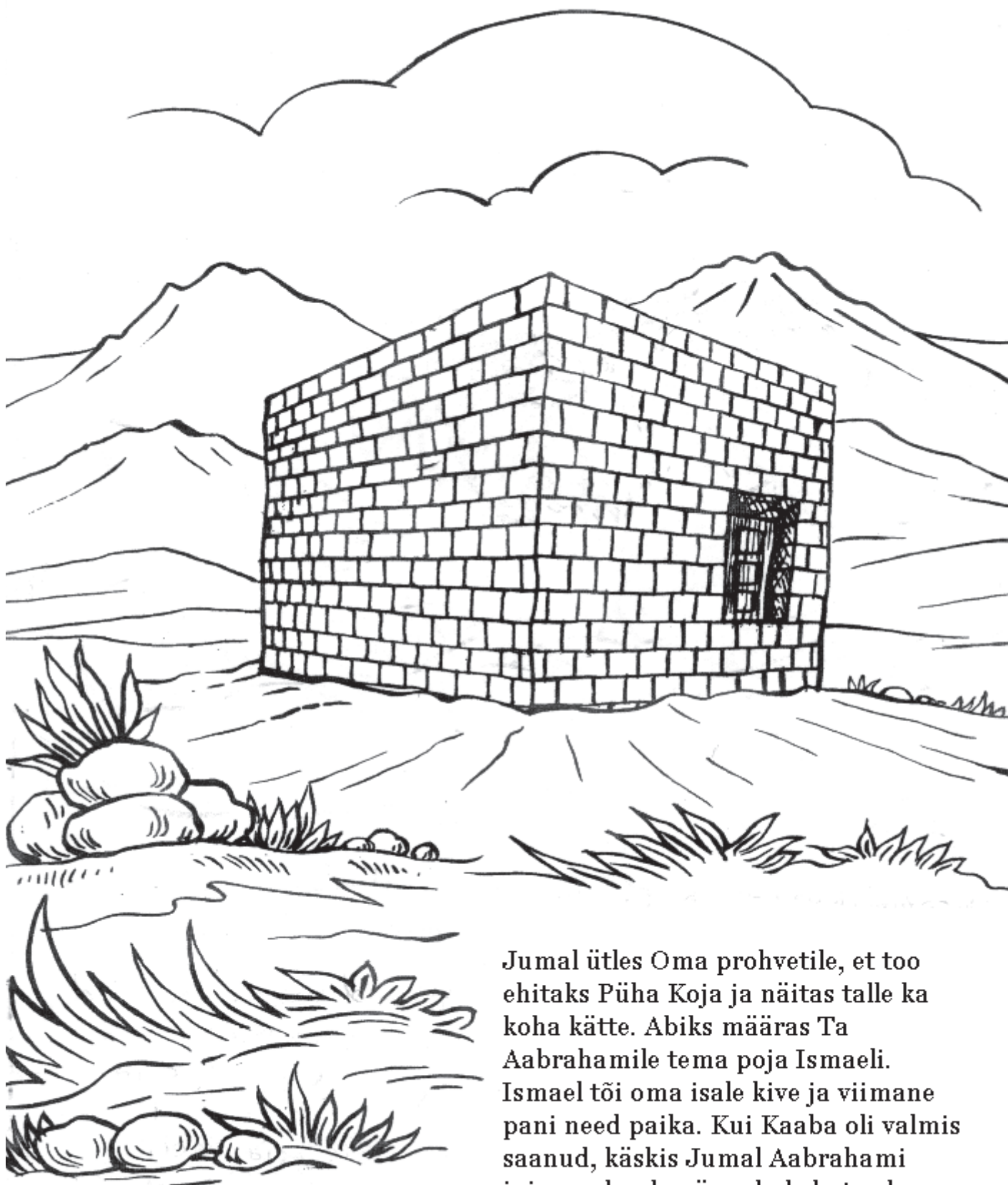

Aabraham andis oma pojale oma ilmutusest teada. Ta ütles: "Mu poeg, ma nägin unes end sinu kõri läbi lõikamas. Mis on sinu arvamus sellest loost?" Ismael aga vastas: "Mu isa, tee mida iganes Jumal on sul käskinud teha. Too mind ohvriks ja sa saad näha, et olen igati kannatlik ja sõnakuulelik."

Nii läksidki nad paiga poole teele, kus ohveramine pidi aset leidma.

Saatan käis aga Aabrahami kiusamas. Iga kord, kui saatan tuli, viskas Aabraham tema pihta seitse kivi. Sama tegi ka Ismael.

Kohale jõudnud, võttis Aabraham juba noa ja tõstis käe, et oma poega tappa, kui sündis ime - Jumal oli Aabrahami ustavusest kinnitust saanud ja saatis talle poja asemel ohverdamiseks lamba. Aabraham ohverdaski lamba oma poja asemel. Sellest on tulnud traditsioon igal aastal Aid ul-Adha ajal üks lammas ohvriks tuua.

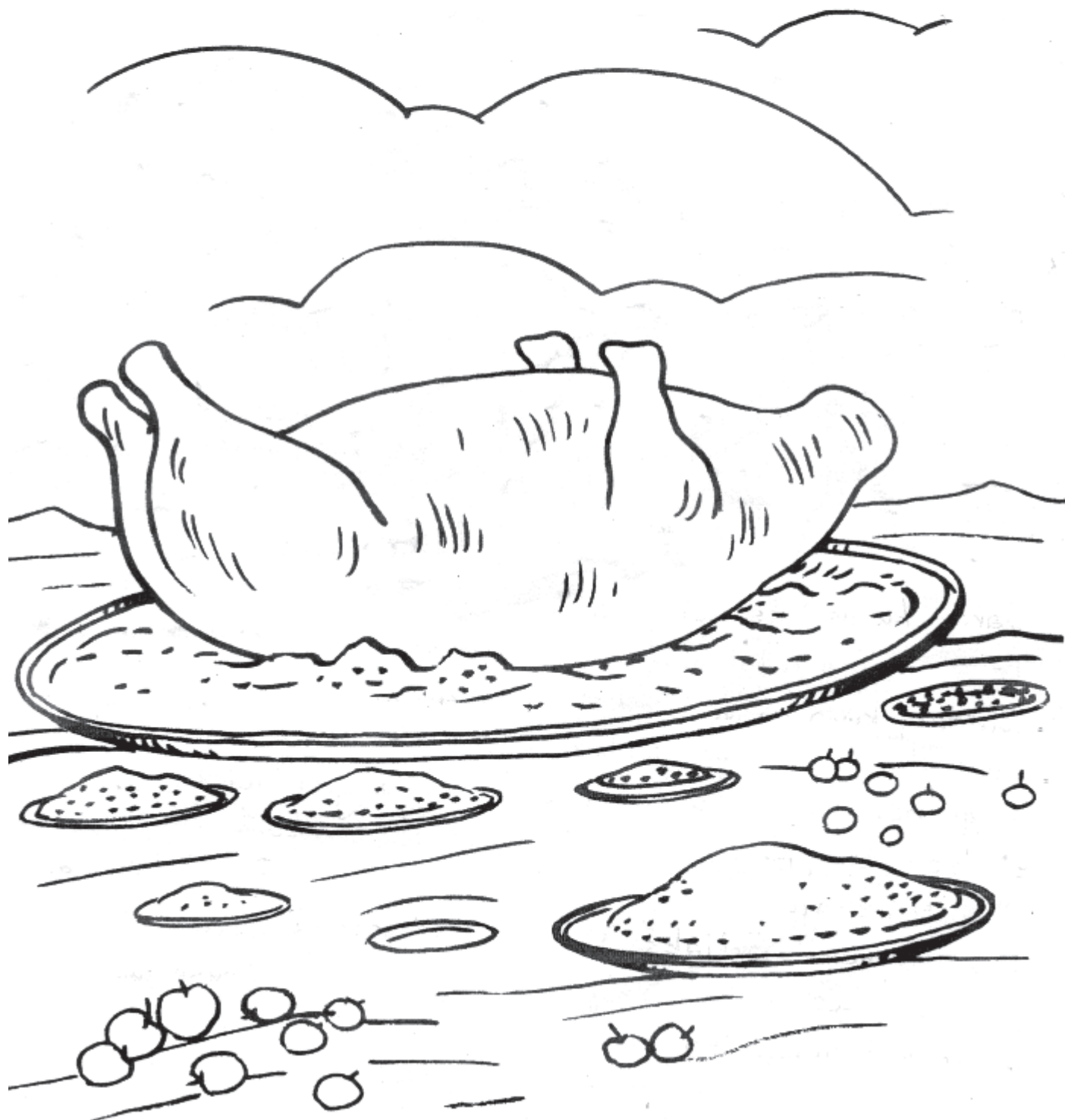
Jumal ütles Oma prohvetile, et too ehitaks Püha Koja ja näitas talle ka koha kätte. Abiks määras Ta Aabrahamile tema poja Ismaeli. Ismael tõi oma isale kive ja viimane pani need paika. Kui Kaaba oli valmis saanud, käskis Jumal Aabrahami inimesed palverännakule kutsuda. Juba sellest hallist ajast käiakse Kaaba juures palverännakul.

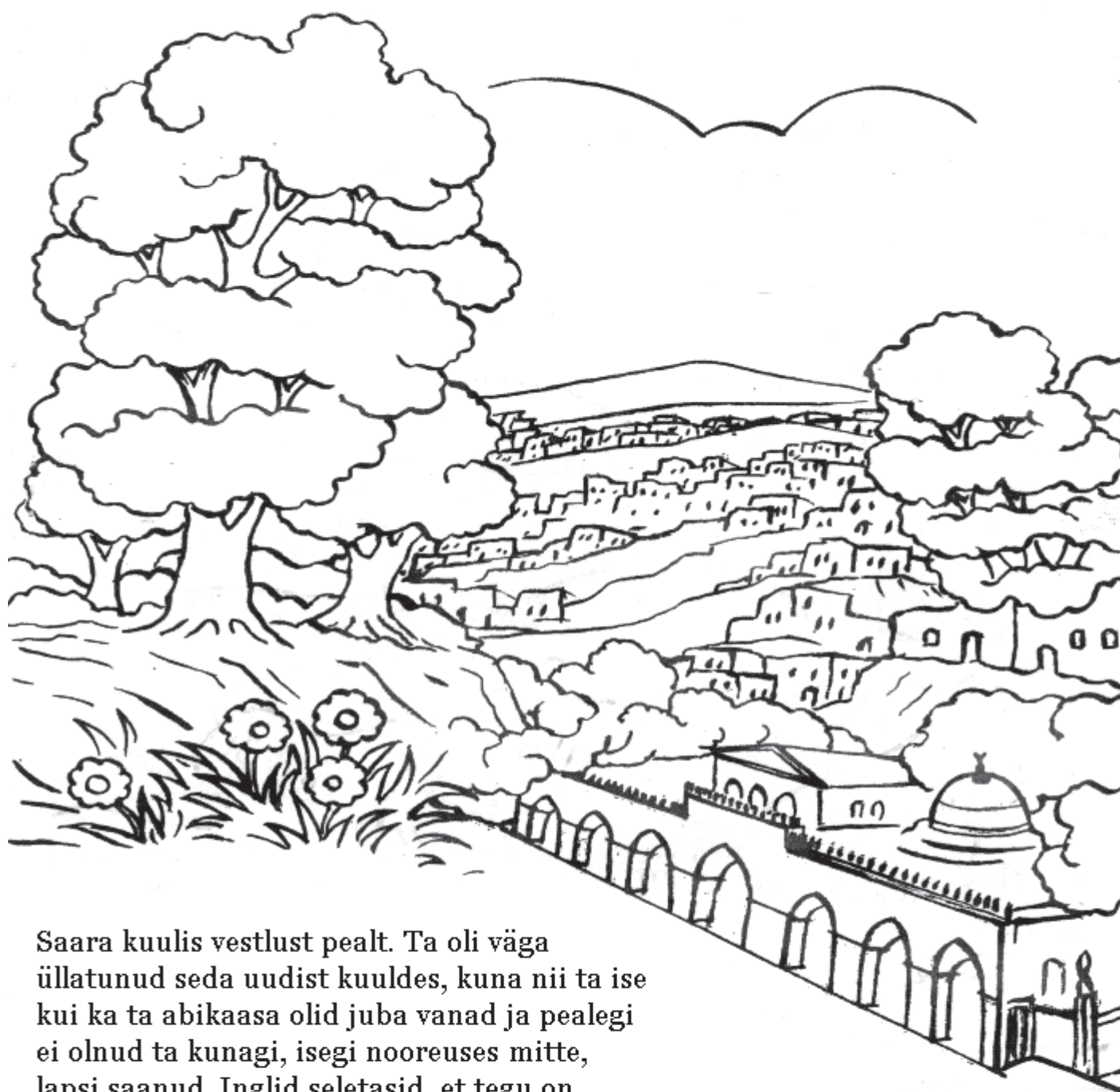

Jumal tahtis Aabrahamile anda poja ka ta esimese naise Saaraga, kes ei olnud kunagi lapsi saanud ja kes oli selleks ajaks juba väga eakas naine. Ta andis inglitele käsu minna Aabrahami juurde ja talle teada anda, et ta abikaasa toob peagi poeglapse ilmale. Pojale saagu nimeks Iisak. Inglid läksidki nägusate noorte meestena Aabrahami juurde.

Aabraham võttis nad kõigiti hästi vastu, lasi isegi nende auks vasika tappa ja sellest suurepärase eine valmistada.

Kui aga Aabraham toidu neile ette tõstis, ei puudutanudki külalised seda. Kui prohvet seda nägi, hakkas tal hirm. (Tol ajal ei võtnud külalised kosti vaid siis, kui neil oli mõni kuri kavatsus või halvad uudised.) Inglise aga rahustasid teda, andes talle nende tuleku põhjuse teada ja seletades, et nad ei puutunud tema toitu vaid seetõttu, et nad on inglised ja seega ei vajanud toitu.

Saara kuulis vestlust pealt. Ta oli väga üllatunud seda uudist kuulates, kuna nii ta ise kui ka ta abikaasa olid juba vanad ja pealegi ei olnud ta kunagi, isegi nooreuses mitte, lapsi saanud. Inglid seletasid, et tegu on Jumala tahtega ja Temale on kõik võimalik. Mõne aja möödudes sündiski Iisak, kellest sai oma isa mantlipärija. Temast sai rahva järgmine prohvet, kes täitis oma ülesannet sama kohusetundlikult kui tema isa enne teda.

Iisakust sai juudi rahva esiisa, samal ajal kui tema vanemast vennast Ismaelist aga araablaste esiisa.

Seda lugu kuulates
õppisin Jumala
Püha Koda
armastama ja
austama kõiki
minu usuga seotud
asju ja paiku.

Ja mina õppisin
Ismaelilt ja Iisakult,
et pean oma
vanematele sõnakuu-
lelik olema. Ismael
näitas oma sõnakuu-
lelikkusega isa ja
Jumala suhtes üles
suurimat austust.

UUT KODUKAL

Kaua on oodata saanud meie Koraani tähenduse tõlke edenemist. Nüüd viimaks on tervenisti tõlgitud suured 1 ja 78-114. Kõiki neid on võimalik ka meie kodulehe vahendusel lugeda, minnes aadressile:

<http://www.islam.pri.ee/koraan/>.

Tegemist ei ole lihtsalt Koraani tähenduse tõlkega. Paralleelselt on paigutatud originaal araabia keeles; originaal araabia keeles kuid ladina tähtedega, et ka need moslemid, kes araabia kirja ei mõista, võiksid selle tõlke abil Koraani pähe õppida; ja tähenduse tõlge eesti keeles. Tõlge võib kohati kohmakas tunduda, kuna seda tehes ei ole püütud imiteerida mitte Koraani suurepärast stiili vaid võimalikult täpselt edasi anda just tähendust. Ka on tõlge veel keeleliselt toimetamata.

Koraani tähendust aitavad paremini mõista ka rohked hadithid, mida võib viidetena teksti alt leida.

Araabiakeelse ladina tähtedega kirjutatud teksti transliteratsiooni reegleid on võimalik lugeda eraldi peatükist. Tulevikus on plaanis lisada veel register seletustes tsiteeritud hadithikogumike tutvustamiseks ning teine register nende kaaslaste ja järgijate tutvustamiseks, kes hadithe edasi on andnud.

Kui kellelgi on antud tõlke suhtes ettepanekuid või ideid (n: mõne koha peal sooviks rohkem seletust, mõne koha peal tundub aga lisatud hadith ülearune jne), võib neid alati meiega jagada, saates need aadressile

info@islam.pri.ee

IQRA

Toimetajad: Aisha ja Khadeja

Kujundus: Airi Hunt

Pildid: erakogu, internet

Kontakt ja ideed saata: info@islam.pri.ee

Mošee ja Eesti Islami Kogudus: Keevise tn 9, 11415 Tallinn, telefon 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub inshallah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.

Ежемесячник мусулман Эстоний "ЙКРА" выходит каждый месяц. Все мусулманы Эсоний могут участвовать и писать на эстонском или русском языке.